

Møte onsdag den 13. april 2011 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 75):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: De innkalte vararepresentantene, for Hordaland fylke Einar *Horvei* og for Rogaland fylke Kjell Arvid *Svendsen* og Terje *Halleland*, har tatt sete.

Representanten Gjermund Hagesæter vil framsette et representantforslag.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:01:56]: På vegner av Per-Willy Amundsen, Åge Starheim og meg sjølv har eg gleda av å fremje eit representantforslag om å avvikle fylkeskommunen som sjølvstendig forvaltningsnivå.

Presidenten: Representanten Bård Hoksrud vil framsette et representantforslag.

Bård Hoksrud (FrP) [10:02:28]: På vegne av representantene Jan-Henrik Fredriksen, Ingebjørg Godskesen, Arne Sortevik og meg selv har jeg gleden av å framsette et representantforslag om 4 mrd. kr ekstra i straksbevilgning til vedlikeholdstiltak på veinettet.

Presidenten: Representanten Svein Harberg vil framsette et representantforslag.

Svein Harberg (H) [10:02:55]: På vegne av representantene Elisabeth Aspaker, Henning Warloe og meg selv har jeg gleden av å framsette et representantforslag om gjennomgang av grunnlaget for beregning av tilskudd til friskoler.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:03:17]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Anne-Grete Strøm-Erichsen, Knut Storberget og Ola Borten Moe vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Siv Jensen.

Siv Jensen (FrP) [10:03:49]: Jeg har et spørsmål til justisministeren.

Den senere tid har vi fått et økt fokus på det økende

antall brutale overfallsvoldtekter som har skjedd. Problemet er at dette skjer året rundt, det skjer i et økende omfang, og det er uskyldige kvinner som i det alt vesentlige er ofre for den type kriminalitet. Det som er bra, er at vi nå får fokus på hva vi kan gjøre for å hindre at det skjer.

Så langt har vi sett justisministeren gjøre en eneste ting, og det er å gå natteravn. La meg bare understreke: Det å gå natteravn er prisverdig. Det er prisverdig at borgere i dette samfunnet stiller opp på fritiden sin og bidrar til å gjøre samfunnet tryggere. Men landets justisminister bør ha litt større ambisjoner enn som så. Hans ambisjoner bør handle om å bidra til å få dimensjonert vårt politi slik at det er i stand til å bekjempe all kriminalitet, som vi dessverre ser i vekst i Norge.

Da er jo spørsmålet når justisministeren og regjeringen har tenkt å iverksette de nødvendige tiltak for å få flere politifolk ute i gatene. Jeg antar at justisministeren er enig med meg i at noe av det viktigste vi kan gjøre, er å ha synlig politi, fordi et synlig politi er med på å forebygge, er med på å forhindre, at kriminalitet skjer. Så det ene er altså å få mer synlig politi.

Det andre må jo være at vi sørger for å gi en garanti for at alle de politistudentene som nå er i ferd med å avslutte sin utdanning, får jobb når de går ut av skolen.

Det tredje må være å ha en ambisjon om at alle de polititjenestemennene som nærmer seg pensjonsalderen – og den er lav i politiet – får en mulighet til å fortsette i politiet hvis det er ønske om det, fremfor at vi kanskje mister kompetansen, og at den går over i privat næringsliv i stedet.

Statsråd Knut Storberget [10:06:02]: Jeg er helt enig med representanten Jensen i at det å bekjempe overfallsvoldtekter er helt vitalt for oss. Det skaper usedvanlig mye utrygghet. Sjølv må jeg si at både det som har skjedd i Oslo, og også de bølgene vi har hatt i Stavanger og flere andre steder, har vist at det er fullt mulig å sette inn tiltak for å begrense denne type atferd.

Så vil jeg ile til og si at samtidig som det ble foretatt fem overfallsvoldtekter i Oslo, har man kanskje mellom 10 og 30 voldtekter som skjer hjemme hos folk i den samme byen. Og det skjer løpende. Det er derfor jeg mener det er viktig at vi styrker politiet, ikke bare fordi man skal ha synlig politi ute i gatene, men at vi også har politi som kan gripe inn mot den kriminaliteten som rammer kvinner og barn hjemme. Derfor må man ha flere tanker i hodet på en gang når man møter denne utfordringen.

Og det er ikke slik at justisministeren bare har gått natteravn, her har vi satt inn mange tiltak. La meg nevne noen: For det første er det helt avgjørende for å kunne komme til bunns i hvem som er overfallsforbryter i disse sakene, at vi har iverksatt den store DNA-reformen. Det har vært et vitalt og viktig virkemiddel for politiet til å kunne gripe inn og få tak i gjerningspersonen. Det er også, etter mitt skjønn, interessant å se at vi i løpet av de siste seks årene, hvor vi har sittet med regjeringsmakt, faktisk har utdannet 1 600 flere politifolk enn da Fremskrittspartiet var med og lagde budsjetter sammen med Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre – 1 600 flere politifolk utdannet må være et

viktig virkemiddel. Vi ser resultater av den politiseringen i dagens VG, hvor man beskriver at innbruddstallene stuper, 65 pst. nedgang i vinningskriminalitet, som også er en veldig alvorlig kriminalitetstype. Dette viser at regjeringas satsing virker.

Siv Jensen (FrP) [10:08:02]: Jeg tror Stortinget samlet er enige om at det er bra at vi hvert eneste år klarer å utdanne flere politifolk enn vi klarte året før. Ambisjonen må være ikke bare at vi får dem utdannet, men at vi får dem i jobb. Derfor vil jeg be justisministeren om å fremsette en slik garanti, nemlig at alle de som nå går ut av Politihøgskolen, får et jobbtillbud, slik at de kan være med på å bekjempe fremveksten av kriminalitet i vårt samfunn.

Så er jeg for så vidt enig i at vi må ha flere tanker i hodet på en gang hva gjelder å bekjempe kriminalitet. Men hovedtanken må allikevel være flere politifolk som bekjemper kriminalitet. Da hjelper det ikke hvis justisministeren ikke vil sørge for at de som da tar utdanningen i tråd med Stortingets signaler, ikke får jobb. Så den garantien bør justisministeren klare å fremsette.

Så vil jeg gjerne ha et svar på hva regjeringen gjør for å prøve å bidra til at de som sitter med 10–20–30 års erfaring fra politiet, kan fortsette å bruke erfaringen sin der fremfor å bli pensjonert i en alder av 57 år og så gå over i det private næringsliv.

Statsråd Knut Storberget [10:09:09]: La det ikke herse noen tvil om at jeg er enig med representanten Jensen i at når vi nå utdanner 1 600 flere politifolk enn det Fremskrittspartiet og de borgerlige gjorde i forrige periode, vil det være helt meningsløst om vi utdannet dem til arbeidsledighet.

Men jeg mener det må stilles noen krav før man kommer ut i arbeid. To av dem er: For det første mener jeg at politihøgskolestudentene må bestå eksamen før de får jobb ute i Politi-Norge. Det andre er at man må også påregne å måtte søke i en noe videre omkrets enn Oslo og Akershus, for når vi utdanner så mange som vi nå gjør, med et opptak på 720, utdanner vi politifolk for hele landet. Derfor er det en god nyhet at over 93 pst. av dem som gikk ut i fjor, nå er i politijobb. Det viser at regjeringas satsing nettopp på dette, og at man har satt av penger i budsjettene for å møte de store kullene som kommer ut, faktisk er den beste garantien for at disse får seg jobb.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først representanten Åse Michaelsen.

Åse Michaelsen (FrP) [10:10:25]: Dette dreier seg jo ikke bare om ressurser og om politi og natteravn. Dette handler ikke minst om holdningsendringer. Statistikk sier veldig mye. Og vi vet at det er et forkastelig kvinnesyn i enkelte ikke-vestlige grupperinger. Disse betrakter ofte norske og vestlige kvinner som horer. Disse miljøene trenger tydelige ledere som sier hva som er rett og galt, og ikke, sånn som vi har sett i den siste tiden, enkelte leger som er ute og mener at kvinnene selv har et ansvar når de blir voldtatt.

Jeg godtar ikke at våre kvinner må ta på seg ekstra sterke strømpebukser for å forhindre at de blir revet av fort, eller at våre kvinner ikke skal kunne få lov til å gå i en lett sommerkjole, eller at de skal måtte kle seg i en eller annen form for fjellteft for å kunne betraktes som dydige. Jeg godtar faktisk ikke det.

Så hva vil statsråden da gjøre for at slike kvinnefiendtlige holdninger ikke får lov til å utvikle seg i disse miljøene?

Statsråd Knut Storberget [10:11:30]: La meg også uttrykke enighet med representant Michaelsen i at det ville være en ulykke for det å skape mer trygghet i Norge om innsatsen mot voldtekt og overgrep generelt ble vellet over på ofrene, og at det er de som får ansvaret både i forhold til hvor de skal gå, hvordan de skal flytte seg fra et sted til et annet, hva slags klesantrekk de skal ha på, og for så vidt også hva slags atferd de sjøl skal utvise.

Jeg mener at hovedinnsatsen for å begrense overfalls-voldtektene må rettes inn mot menn. Det gjelder ikke bare det som skjer på gata, men det gjelder også det store antallet voldtekter i Norge som faktisk begås mot kvinner i de norske hjem. Der ser vi ikke noen klar overvekt av utenlandske statsborgere. Der ser vi snarere tvert imot at det er nordmenn som figurerer. Så min oppfatning er at tiltak må settes inn i forhold til menns holdninger, og vi må også sette inn tiltak for å gjøre noe på forebyggende side i retning av f.eks. ruspolitikken.

André Oktay Dahl (H) [10:12:41]: Jeg synes det er veldig bra at vi har en statsråd som har flere tanker i hodet på en gang og har et stort engasjement når det gjelder de spørsmålene. Det er et kjempeproblem som må løses på bred front. Vi skylder folk det.

Men noen ganger har statsråden litt for mange tanker i hodet på en gang og glemmer det helt grunnleggende, nemlig at synlig og nok politi faktisk forebygger kriminalitet og også overfallsvoldtekter. Jeg står her med VG fra 13. oktober 2009. Her står det at ifølge Justisdepartementets egne beregninger legger man opp til at man skal få en doblet politistyrke i storbyene i helgene. Har politistyrken blitt doblet i helgene i Oslo og Bergen siden dette oppslaget kom?

Statsråd Knut Storberget [10:13:22]: Nå er jeg mer begeistret for dagens VG enn for VG fra 2009. VG skriver i dag at politiet er i ferd med å lykkes med sin innsats mot kriminalitet generelt. Det skal vi være glade for. Det skyldes ikke bare at man i helgene har etablert mer synlig politi – om det er blitt doblet, får jeg komme tilbake til, jeg har ikke telt i dag. Men det er helt åpenbart at i innsatsen f.eks. mot overgrep mot kvinner, voldtekt – både på hjemmebane og i gatene – er vi avhengig av å kunne ha et politi som ikke bare går ute i gatene. Det er helt åpenbart. Når den organiserte vinningskriminaliteten har gått ned, skyldes det i stor grad at man har klart å samarbeide over politidistriktsgrensene og sette i verk tiltak som vi ikke ser med det blotte øye når vi går ute på gata. Det at vinningskriminaliteten går ned med 65 pst., handler om mange slags tiltak.

Jeg er glad for at regjeringas satsing, særlig når det gjelder arbeidstidsbestemmelsene – at man har fått en time ekstra for politikorpset – har bidratt til at vi kan bemanne opp i helgene.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings-spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:14:38]: Jeg er glad for at statsråden har fokus på forebygging og på holdninger, for det er noe av nøkkelen for også å få bukt med overfallsvoldtekter. En av de viktige sakene som Kristelig Folkeparti har vært opptatt av når det gjelder forebygging og også frigjøring av mer ressurser til politiet, er å innskrenke skjenketiden fra klokken 03 til klokken 02 om natten. Der er det ikke noen vits i å bruke Kristelig Folkepartis egne argumenter, for der har statsråden hatt vel så gode argumenter selv. Derfor vil jeg sitere ham fra denne sal for to år siden:

«Og når vi har en slik åpenbar mulighet til å fjerne veldig kostbare timer for norsk politi, både i kroner og også når det gjelder overtid og arbeidstidsbestemmelser, (...) mener jeg at man bør legge stort press inn på det.»

Og videre:

«For å illustrere: En polititjenestemann som bruker sin arbeidstid mellom kl. 03 og 04 natt til søndag i Rosenkrantz' gate, kunne kanskje heller ha brukt fem timer på dagtid for å avdekke mer vold i nære relasjoner.»

Jeg mener statsråden er inne på noe av nøkkelen her.

Så mitt spørsmål er: Er fremdeles statsråden enig med seg selv, eller har han snudd i argumentasjonen og i spørsmålet?

Statsråd Knut Storberget [10:15:42]: Dette er et av mine beste sitater! Og jeg står 100 pst. inne for det. Jeg mener det av hele mitt hjerte. De byene i Norge som har opplevd nedgang i voldskriminaliteten nå, har nettopp valgt å sette i verk en aktiv, forebyggende politikk, og særlig inn mot rusmiddelomsætningen. Vi kan ikke fraskrive oss at både ofre og gjerningspersoner når det gjelder alvorlig voldskriminalitet i Norge, i veldig stor grad og veldig ofte er påvirket av alkohol, og det skjer i tilknytning til skjenkesteder. Så hvis vi virkelig skal skape mer synlig politi og mer politiresurser, er det viktig at kommunene gjør dette. Det er instrumenter i alkoholloven som gir kommunene adgang til dette, og min store oppfordring, særlig til lokale politikere i Oslo, er nettopp å gripe fatt i dette nå, slik at man gir politiet mer ressurser og tid til å drive mer etterforskning på dagtid, men at man samtidig også skaper en tryggere by.

Så har regjeringa et arbeid på gang for å se på mulighetene for å gjøre endringer i alkoholloven, som vi har sagt at vi skal komme tilbake til.

Presidenten: Representanten Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:16:54]: Jeg vil først si at jeg er litt skuffet over at justisministeren ikke fant det riktig å påpeke overfor Fremskrittspartiet at voldtakter blir gjort av individer, ikke av kulturer eller av religioner. Men det er ikke mitt hovedspørsmål.

Mitt hovedspørsmål handler om at voldtakt og den typen overgrep er en spesiell type kriminalitet. Det er en type kriminalitet som f.eks. krever en spesiell type bevisinnhenting. Leger er først og fremst lært opp til å hele og hjelpe folk, ikke nødvendigvis til å ta opp bevis. I Oslo har vi en god enhet til å ta opp bevis. Jeg tror at hvis man får inn et voldtaktsoffer her, så har man en mulighet til å samle bevis på en god måte. I Voldtaktsutvalget foreslo man en egen enhet i politiet for å etterforske den type overgrep, fordi det er en spesiell type som krever spesiell kompetanse. Det har statsråden valgt ikke å følge opp. Venstre ville ha hatt en slik egen enhet. Hvorfor sier ikke statsråden ja til det?

Statsråd Knut Storberget [10:17:57]: Vi har valgt å følge det opp, men vi har ikke valgt å etablere en egen selvstendig enhet som et eget særorgan. Vi har altså valgt å etablere en avdeling innenfor Kripos – kriminalpolitiet – som skal håndtere det og være både en rådgivningsgruppe og en forsterkningsgruppe i sedelighetssakene, og som nå er oppe og går. Det er åtte stillinger i den avdelingen i Kripos. Vi mener at det er riktig at den ligger i Kripos og kan dra erfaring fra andre deler av arbeidet til Kripos. Den skal utvides i år med fire nye stillinger.

Så er jeg helt enig med representanten Skei Grande i at det er helt avgjørende at vi får bedret bevissituasjonen. Det er bakgrunnen for at vi har valgt å innføre DNA-reformen. Det er jo et av de viktigste tiltakene for å identifisere gjerningspersoner, og mange av voldtaktssakene har fått sin oppklaring fordi regjeringa valgte å introdusere DNA-reformen.

Så har jeg lyst til å peke på et annet virkemiddel også, og det er voldtaktsmottakene, hvor man nå altså har etterforskningsbokser. Man kan ta fotografi, sikre klær og sikre prøver, som er veldig verdifullt for norsk politi når man skal etterforske.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål.

André Oktay Dahl (H) [10:19:08]: Jeg registrerer at statsråd Storberget ikke vil diskutere overfallsvoldtekter, og ikke er spesielt interessert i å diskutere konkrete bemanningstall. Han kommer altså med alkohol som den store saken, som er et av hans største politiske nederlag i denne regjeringen i forhold til å pålegge kommunene noe som han brukte fem år på å argumentere for. Det synes jeg er interessant i forhold til det første spørsmålet fra Fremskrittspartiet.

Så jeg skal gå tilbake til det det foregående spørsmålet handlet om, nemlig overfallsvoldtekter. Mangelen på synlig politi i Oslo har en betydning i forhold til å forebygge overfallsvoldtekter – ikke alene, men sammen med andre tiltak. Politistasjonssjef Kåre Stølen sa på TV for noen dager siden at antallet patruljerende politifolk i Oslo

er vesentlig lavere enn i fjor. Han anslo at behovet i Oslo sentrum alene er over 350 flere politifolk, og situasjonen er den at det er 100 færre tjenestemenn på orden i Oslo i dag enn det var bare for to år siden.

Tidligere har byrådet i Oslo vist hvordan de i fravær av nok statlig innsats skaper trygge lokalsamfunn ved å leie inn vektere langs de mest belastede områder i byen. Da har man altså fått narkotikaomsetningen ned og tryggheten opp. Nå har byrådet utfordret statsråden på å være med på å ta imot penger fra Oslo kommune for å skape mer trygghet i Oslo by. Til nå har denne oppfordringen forblitt ubesvart. Så spørsmålet mitt til statsråden, for bl.a. å forebygge flere overfallsvoldtekter, er: Hvorfor vil ikke statsråden støtte forslaget fra Oslo kommune om å la kommunen bidra til å finansiere politi i Oslo kommune, slik at vi kan sikre innbyggerne bedre trygghet enn i dag?

Statsråd Knut Storberget [10:20:54]: Jeg mener man skal lytte med andakt når Høyre stiller spørsmål om antall politifolk. Uansett hvor mye man vrir og vender på antall politifolk ute i politidistriktene, så er det ett kjernes spørsmål, og det er: Hvor mange politifolk vi får ute i gatene, er helt avhengig av hvor mange vi utdanner. Og det er jo der regjeringa som jeg deltar i, tok grep som har resultert i at vi i løpet av de årene vi har sittet, har utdannet 1 600 flere politifolk enn hva Høyre gjorde da de satt i regjering. Så man skal virkelig lytte til representanten Oktay Dahl når han påviser for lite politifolk, for man bør i hvert fall ikke gjøre det som man gjorde under den forrige regjering. Og det er klart at når man hadde politihøgskoleopptak på 240 studenter – var det vel – på det laveste under den Høyre-styrte regjeringa, bidro ikke det akkurat til at man fikk opp antallet politifolk i Norge. Nå har vi altså opptak på 720 studenter – det har Høyre støttet i Stortinget – og det er det som vil gi mer politikraft i Norge. Og når det Høyre-styrte byrådet i Oslo nå etterlyser mer politifolk og er villig til å betale for polititjenester, ja så imøteser jeg henvendelsen fra byrådet i Oslo. Så skal vi håndtere den i Justisdepartementet i den grad man ønsker å bevilge penger inn til politiet. Men det er jo ikke sånn at byrådet i Oslo plutselig har mange flere politistillinger når noen og nitti prosent av de utdannede fra Politihøgskolen faktisk nå har jobb i politiet. Antallet politimennesker i Norge er helt avhengig av hvor mange vi utdanner. Så vil jeg også påpeke, som jeg gjorde i sted – vi må også ha andre tanker i hodet enn bare hvor mye politi som patruljerer i gatene.

André Oktay Dahl (H) [10:22:59]: Hver eneste av de 1 600 har vi vært med på å støtte her i Stortinget. Regjeringen har altså avslått vårt tilbud, fra en så godt som samlet opposisjon, om å ha en forpliktende opptrappingsplan for å få ansatt. Det handler ikke bare om å utdanne, men det handler også om å ansette. Der har regjeringen vært passiv. I ni av ti budsjetter har Høyre foreslått større bevilgning. Nå føler jeg at det blir sånn barnehageopplegg her, så jeg synes vi skal gå tilbake til det spørsmålet handlet om: Hvorfor er statsråden prinsipiell motstander av at Oslo kommune skal medfinansiere trygghet i egen by? Statsråden burde faktisk være glad for at man får støtte fra

et byråd som vil noe med denne byen, som vil ha trygghet for kvinner som går utrygge på gata og ikke tør å gå i deler av byen. Det kunne kanskje være greit om han begynner å svare på spørsmål fremfor å komme med disse foilene man har kommet med nå i fem-seks år. Uansett hvor mange ganger statsråden kommer med påstander om Høyre, blir det ikke sannere.

Statsråd Knut Storberget [10:23:55]: Det må være interessant hvor mange vi utdanner. Det må jo være interessant hvor mange av dem som får seg jobb når man vurderer antallet politifolk i Norge. Så jeg føler et markant behov for å fortelle hvordan situasjonen der er. Når regjeringa i forrige års statsbudsjett valgte å bevilge penger til å ansette de nye, er jeg glad for at man lyktes med det.

Når det gjelder pengene som er tilbudt – via media – fra Oslo kommune, har jeg sagt at vi imøteser den henvendelsen og skal håndtere det. Men det er klart at hvis det er ut fra en forhåpning om at det plutselig blir mange flere politifolk i Norge, og når vi har ansatt hele kullet fra Politihøgskolen, må man begynne å ta fra andre politidistrikter, og da vil jeg anta at Høyres lokalpartier i andre byer og tettsteder ville reagere.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først Anders B. Werp.

Anders B. Werp (H) [10:25:08]: Statsråden kom med en god nyhet – sa han selv – at 92 pst. av fjorårets politistudenter er i jobb. Det vil si at 8 pst. ikke er i jobb. Et raskt regnestykke tilsier at det er mer en 30 ferdig utdannede politifolk som står uten jobb nesten ett år etter at de gikk ut av Politihøgskolen.

Mitt spørsmål til statsråden er: Når vi nå så å si daglig får dokumentert at det er et stort behov for flere politifolk i storbyene, spesielt Oslo, vil statsråden ta et eget initiativ til å styrke bemanningen i storbyene? Det finnes en personalressurs med kompetente, motiverte og nyutdannede studenter som fortsatt ikke har jobb.

Statsråd Knut Storberget [10:26:03]: Vi har tatt det initiativet. Det framgår bl.a. av Politidirektoratets nettsider, politijobb.no, hvor man kan gå inn og se hvor mange ledige stillinger det er til politifolk i Norge. Så vidt jeg erindrer, var det 194 ledige stillinger nå i overgangen til april. Det inviterer de siste 30 av politihøgskolestudentene som sier de ikke er i jobb, til å gå inn på disse nettsidene og finne seg ledige stillinger som man faktisk kan søke på.

Men jeg understreker at når vi utdanner så mange politifolk som vi gjør, så gjør vi det for hele Norge. Det er også derfor folk blir oppfordret om å søke jobber i hele Norge.

Presidenten: Hans Frode Kielland Asmyhr – til oppfølgings-spørsmål.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [10:26:54]: Jeg synes at statsråd Storberget burde kunne bruke denne visitt til Stortinget til å være mer tydelig på den type loka-

le invitter som her har kommet fra byrådet i Oslo. Fremskrittspartiets stortingsgruppe opplever at det er et stort ønske flere steder i landet om å være med og bidra til bedre polititjenester lokalt, nettopp fordi politiet ikke leverer det de er satt til å gjøre.

Statsråden har sagt at 93 pst. av de nyutdannede har fått jobb. Han har ikke sagt at de har fått jobb i politiet. Vi vet jo at Oslo kommune står fritt til å gå ut og kjøpe vekttertjenester, men de kan ikke bidra til økte polititjenester økonomisk her i byen. Synes statsråden det er et paradoks at nyutdannede politifolk kan bli ansatt som vektere, men ikke som politifolk?

Statsråd Knut Storberget [10:28:03]: Hver gang jeg svarer noe om politihøgskolestudentene, får jeg i retur at dette er bare tall, og vi må få en annen type debatt, men spørsmålet er jo stadig om politihøgskolestudentene. Jeg må bare gjenta: Rundt 93 pst. av dem som gikk ut i fjor, jobber i politietaten, selvfølgelig, det er jo det vi har telt. Og punkt 2: Når det gjelder de 30 som da eventuelt ikke har fått seg jobb, kan vi ikke utelukke at noen har funnet seg andre jobber. Det er ikke plikt til å søke jobb i politiet. Men jeg er veldig glad for at så mange faktisk har tatt seg jobb i politiet.

Når det gjelder utspillet fra byrådet, har jeg registrert det i media. Men vi skal selvfølgelig håndtere det på en skikkelig måte i Justisdepartementet. Jeg imøteser byrådsleders skisse til hvordan disse pengene skal brukes, og hvor mye penger det er. Vi er villig til å sette oss ned og drøfte det. Men jeg understreker også at det ville være viktig at byrådet i Oslo nå grep fatt i de forebyggende elementene og gjorde noe f.eks. opp mot skjenking, hvor man har mulighet for å begrense voldskriminaliteten betydelig hvis man vil.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings-spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:29:17]: Først må jeg si at jeg er glad for det forrige svaret til meg fra statsråden, at vi er helt enige om at det også er viktig å tenke alkoholpolitikk og forebygging her. Da forventer jeg at statsråden bruker den myndigheten han har, til å gi kommunene en mindre ramme på skjenketid – fra dagens kl. 03 til kl. 02.

Når man er i denne type debatter, blir det, som statsråden har sagt, mye polemikk om tall. Jeg ønsker å se til eksemplene som fungerer. Man vet at i Stavanger var det utrolig mange overfallsvoldtekter, særlig i 2008 og 2009. I 2009 var det 23 som var anmeldt, og det var høyest i landet. I 2010 var det null, fordi politiet jobbet aktivt med forebygging og holdninger. De styrket avsnittet for vold og sedelighet, de styrket samarbeidet med kommunen, de satte inn flere folk, bl.a. spanere, og de jobbet aktivt med holdninger i innvandremiljøer. Det er et godt eksempel, som også burde vært gjort i Oslo. Er ikke det noe statsråden aktivt burde sørge for skjer i Oslo?

Statsråd Knut Storberget [10:30:21]: Svaret er ja. De erfaringene vi hadde fra Stavanger, er svært gode. Man

nullet jo ut overfallsvoldtektene. Man sliter selvfølgelig også der med vold i nære relasjoner og med annen type vold på gateplan, men det viser hvor viktig det er at innsatsen, og debatten om innsatsen, konsentreres om noe mer enn bare det å telle antall politifolk. For de tiltakene som man gjorde i Stavanger, var brede, og de aktiviserte mange miljøer.

Regjeringa har tatt initiativ, bl.a. overfor Oslo politidistrikt, for å lage en samlet strategi mot voldtekt. Og så vidt jeg vet – det står beskrevet også i budsjettokumentet fra i fjor – vil den komme innen 1. juni.

Når det gjelder spørsmålet om skjenking, kan jeg love representanten at det skal jeg jobbe aktivt med, også på sentralt nivå. Jeg håper også kommunene vil gjøre det. Jeg kan trøste representanten med at «I'm your man!» (Munterhet i salen)

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:31:41]: Jeg skal også snakke om trygghet, men en litt annen form for trygghet, nemlig den tryggheten befolkningen trenger ved å vite at man har et tilfredsstillende sykehustilbud. Så mitt spørsmål går til helseministeren.

Vi er jo alle gjort kjent med – på litt ulike måter, om jeg må få si det slik – den kampen som pågår mellom Arbeiderpartiet og Senterpartiet når det gjelder ulike lokalsykehus, sist i Sogn og Fjordane. Vi fikk kanskje et nytt høydepunkt i går, da den nyvalgte nestlederen i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité, Per Olaf Lundteigen, sa rett ut på kveldsnyhetene at regjeringen har en hemmelig plan for å nedlegge Kongsberg sykehus, eller andre lokalsykehus for den saks skyld.

Mitt spørsmål er rett og slett: Har regjeringen en slik hemmelig plan – eller en åpen plan – eller snakker representanten Lundteigen usant?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:32:55]: Regjeringen har ingen hemmelig plan. Regjeringen har i regjeringserklæringen vært veldig tydelig på at vi skal beholde alle de lokalsykehusene vi har, og at lokalsykehusene har en viktig funksjon. Men det er også slik at vi har en medisinsk-teknologisk utvikling som drar veldig i retning av spesialisering. Det betyr ikke at vi ikke har behov for lokalsykehusene. Det har vi. Vi har behov for lokalsykehusene både til føde og akutt, til indremedisinsk akuttberedskap, til mange ulike funksjoner, og disse er ulike for ulike steder i Norge.

Det som er det aller viktigste nå, er at vi i forbindelse med Samhandlingsreformen også ser på hvordan vi bedre skal klare å ivareta de store pasientgruppene som ikke har fått god nok hjelp i dag. Det gjelder kronikere, det gjelder de med diabetes og kols, det gjelder ruspasienter, det gjelder de med utfordringer i forhold til psykisk helse, og det gjelder de med muskel- og skjelettlidelser; alle disse gruppene ønsker vi å gi et bedre tilbud. Og en del av omstillingen som skjer i lokalsykehusene, må også skje for bedre å ivareta disse gruppene.

Så regjeringen er veldig opptatt av at vi skal ha lokal-

sykehusene, også med føde og akutt, selv om ikke disse funksjonene er på alle lokalsykehus.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:34:34]: Da skjønner jeg at statsråden avviser blankt at det er noe som helst i det representanten Lundteigen sa på Kveldsnytt i går. Så da er det avklart.

Jeg skal ikke akkurat be statsråden sette en diagnose på forholdet mellom Senterpartiet og Arbeiderpartiet i denne type saker, men poenget er jo at det skapes stor usikkerhet og utrygghet i befolkningen om hva som faktisk er regjeringens politikk, og hva som er regjeringens faktiske planer.

Kristelig Folkeparti har ønsket at vi skal ha en nasjonal sykehusplan, at vi skal si noe om hva et lokalsykehus faktisk skal inneholde. Det har regjeringen svart svært vagt på. Så mitt spørsmål er: Kan vi nå forvente at vi inntil vi vet hva et lokalsykehus skal inneholde, kan få en slutt på alle disse rykter om nedleggelse og omleggelser, som landets befolkning ikke trenger å høre?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:35:41]: Jeg er helt enig i at vi skal gi trygghet til befolkningen. Og vi skal gi den tryggheten at vi ikke skal avvikle de lokalsykehusene vi har. Vi skal beholde dem, og vi skal styrke dem til å ivareta de store pasientgruppene, bl.a. eldre – som jeg ikke nevnte i stad, men som er en gruppe det er særdeles viktig å ivareta fremover, fordi det blir flere eldre, og de vil ha flere komplekse lidelser. Så vi skal beholde de lokalsykehusene vi har.

Når det gjelder en nasjonal sykehusplan, har vi nettopp kommet med tre dokumenter som er oversendt Stortinget. Det er to nye lover, folkehelseloven og den nye kommunale helse- og omsorgstjenesteloven, og det er Nasjonal helse- og omsorgsplan. I Nasjonal helse- og omsorgsplan har vi i kapitlet om spesialisthelsetjenesten også beskrevet hva regjeringen foreslår at et lokalsykehus minst skal inneholde.

Og så er det faktisk en realitet at lokalsykehusene har ulikt innhold i ulike deler av landet.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først Filip Rygg.

Filip Rygg (KrF) [10:37:02]: I statsrådets svar vises det til helse- og omsorgsplanen, hvor man på ytterst få sider sier noe om sykehusene. Statsråden sier også i svaret at det ikke blir lagt ned lokalsykehus. Det som er utfordringen, og som skaper utrygghet, er at man ikke vet hva disse lokalsykehusene skal inneholde.

Er det slik at alle lokalsykehus nå kan frykte at funksjoner blir tatt fra dem, eller er vi kommet dit at vi kan berolige Sykehus-Norge og si at det ikke kommer flere endringer? Vi har ikke fått en helhetlig plan for sykehusene, vi har fått noen få sider i helse- og omsorgsplanen. Da er det grunn til å sette spørsmålsteget ved om det finnes noen som helst grunn til å være trygg for de livsviktige funksjonene som dagens lokalsykehus har.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:37:53]: I Norge har vi en av verdens beste helsetjenester, og befolkningen skal være trygg for at når de blir syke, skal de få den hjelpen de trenger, på det sykehuset hvor de kan gi best hjelp. Det betyr ikke nødvendigvis på det nærmeste sykehuset, det betyr kanskje heller ikke på det sykehuset som ligger litt unna, men kanskje på det sykehuset som ligger langt unna. Og det er altså ikke pasienten som i første omgang avgjør hvilken diagnose en har, når en skal innlegges på sykehus, det er det legen som gjør. Det er ambulanspersonell – også sammen med AMK-sentralen – som skal bestemme hvor du skal innlegges. Poenget skal være: Pasienten skal få den beste behandlingen.

Så er det også sånn at endringene i den senere tid – da vil jeg spesielt nevne sykehusene på Vestlandet – har hatt sin årsak i den fødsels- og barselmeldingen som Stortinget har behandlet, og Stortinget sluttet seg til et forslag om at det skulle lages regionale planer for fødselsomsorgen i Norge. Det er gjort. Helsedirektoratet har utarbeidet kvalitetskriterier for det, og det er resultatet.

Presidenten: Per Arne Olsen – til oppfølgingsspørsmål.

Per Arne Olsen (FrP) [10:39:09]: La meg først få lov til å gi uttrykk for at jeg setter pris på at statsråden svarer rolig og behersket, og ikke – som statsråd Navarsete – med sinne, eller engasjement som det visstnok heter nå.

Jeg er vant til at det vanlige svaret fra statsråden når det gjelder lokalsykehusnedleggelse, er at det er ikke det som skjer. Så opplever jeg at både representanten Lundteigen og andre sentrale senterpartimedlemmer reiser land og strand rundt og gir inntrykk av at de er uenige i denne avgjørelsen.

Mitt spørsmål er om dette er en enstemmig avgjørelse i regjeringen, om det er tatt dissens, og hvordan statsråden føler det når Senterpartiet reiser land og strand rundt og gir inntrykk av at de er uenige med statsråden – hvis de ikke har tatt dissens.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:40:00]: Jeg har ikke for vane å referere fra regjeringens indre drøftinger. Men jeg kan forsikre om at den politikken som er nedfelt i Soria Moria-erklæringen, den politikken som er materialisert i Samhandlingsreformen i den nye Nasjonal helseplan, og den som er i de to lovene som er viktige for Helse-Norge fremover, er den politikken som nå er regjeringens politikk, og som er oversendt til Stortinget til behandling.

Presidenten: Bent Høie – til oppfølgingsspørsmål.

Bent Høie (H) [10:40:43]: Jeg registrerer at representanten Lundteigen er blitt beskyldt for å ha dårlig folkeskikk. Jeg mener at dårlig folkeskikk også er å lure folk, og i går da jeg hørte på Lundteigen, var det melodien «Jeg er lei av å bli lurt» som gikk gjennom hodet mitt gang på gang. Hvis en hører på helseministeren i dag – og vet hva som er definisjonen på et sykehus – er svaret uten inn-

hold. Så lenge det er én legespesialist og én seng igjen i en bygning, er det sykehus etter dagens definisjon. Det er klart at folk føler seg lurt når det stadig skjer endringer.

Det er også et flertall i denne sal – bestående av alle opposisjonspartiene, Senterpartiet og SV – som mener at Nasjonal helseplan skal inneholde en politikerbestemt definisjon av hva innholdet i de ulike sykehustypene skal være. Meg bekjent er dette en regjering som har flertall i Stortinget, men det er flertallet som har regjering, og det betyr at det nå er et flertall i Stortinget som mener dette. Vil helseministeren forholde seg til det?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:41:47]: Når det gjelder nasjonal sykehusplan, har vi sagt at vi skal komme til Stortinget og orientere mer om spesialisthelsetjenesten enn det vi har gjort, og invitere Stortinget til den type debatt, for det tror jeg er viktig.

Så er det et faktum at mange ting endrer seg, og mange ting endrer seg fort. Jeg vil igjen komme med eksemplet med behandlingen for hjerteflimmer, hvor man plutselig får en stor kø, og hvor man plutselig må begynne nesten over natten å bygge opp kapasitet for å kunne ivareta mange pasienter som ikke har godt av å vente for lenge.

Det betyr bare at det er store endringer i spesialisthelsetjenesten, og sånn som vi har innrettet spesialisthelsetjenesten, har selvfølgelig helseministeren et stort og overordnet ansvar. Men de regionale helseforetakene, sammen med de lokale helseforetakene, står for både ansvar og gjennomføring av politikken.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:42:55]: Det har vært mange regimer opp gjennom historien, det siste vi husker er «Komiske Ali» som sto og fortalte at Bagdad holdt, sjøl om den ble bombet.

Problemet med hele sykehusdebatten er at veldig mange borgere i dette landet føler at regjeringen ikke snakker sant. Ja, sjøl stortingsrepresentanter fra regjeringspartiene føler at man ikke snakker sant.

Av og til må man flytte, av og til må man legge ned, av og til handler det om å gi gode fagtilbud. Men problemet i denne saken er at folk føler at man ikke snakker sant, at man later som om Bagdad fortsatt står der, sjøl om man har lagt ned viktige funksjoner. Man føler at det som er tryggheten, som er en viktig del av vår helsepolitikk, blir tatt fra folk. Jeg må si at jeg har mye mer respekt for politikere som står for det man gjør, som virkelig kjemper, men som står for de avgjørelsene man tar. Nå ser vi politikere som, når man har tapt, er sinte på dem som kjemper mot. Hvorfor snakker man ikke sant?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [10:44:02]: Jeg oppfatter faktisk ikke at representanten Skei Grande snakker til meg. Jeg snakker sant. Jeg forteller om regjeringens helsepolitikk sånn som den er. Vi har skrevet rammene for den i Soria Moria-erklæringen. Der sier vi veldig klart at vi skal beholde de lokalsykehusene vi har. Vi

sier at de kan ha andre oppgaver enn i dag, nettopp på bakgrunn av funksjonsfordeling. For å si det slik: Jeg tror jeg har vært nok i media i det siste, for å vise at jeg faktisk har ment alvor med de endringene som er gjort. De endringene som er gjort, har, når det gjelder planene for fødsel og barsel, i stor grad vært initiert etter behandlingen i Stortinget. Jeg er veldig opptatt av nettopp å snakke sant, fordi det er viktig at alle får budskapet om at hvis du blir syk, blir du behandlet på det sykehuset som kan gi deg den beste hjelpen. Det er viktig, og det er viktig for oss når vi blir syke at vi har tryggheten for det.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:45:07]: I går kunne vi lese i media at det vil bli vinterpriser på strøm hele året. Det er altså fasiten etter 5½ år med rød-grønn energipolitikk. Jeg blir ikke overrasket over dette, for vi har stadig vekk i klimadebattene hørt fra de rød-grønne at vi trenger høyere energipriser for å kutte CO₂-utslipp. Ikke minst SV har vært veldig tydelig når de i debatter har sagt rett ut at de som parti ønsker høyere strømpriser.

Men – dessverre – regningen for denne politikken går rett til folk flest og til norsk næringsliv. I VG har en gjennom den rød-grønne regjeringperioden flere ganger kunnet se LO-leder Roar Flåthen rase mot dette. Så sent som 30. mars 2011 får regjeringen en kraftsalve for energipolitikken fra Roar Flåthen. Men allerede i april 2006 så Roar Flåthen hvilken vei dette gikk, og truet med kraftkrise og regjeringsskifte overfor daværende Odd Roger Enoksen hvis ikke regjeringen endret politikken sin. Dessverre har de holdt fast ved den. Men nå har de fått ny energiminister, og det gir grunn til å glede seg.

Jeg har store forventninger til den nye energiministeren. Jeg ønsker ham velkommen i regjeringen og velkommen til Stortingets spørretime, for som stortingsrepresentant hadde Ola Borten Moe veldig klare og tydelige løsninger på de kraftutfordringene vi så da, og som vi ser nå. Allerede i VG 3. april 2006 mente han at vi burde ha en politikk som gjør Norge selvforsynt med billig strøm. Vi bør bygge gasskraftverk og vannkraftverk. Det er spennende, for når Fremskrittspartiet har tatt til orde for de samme løsningene, har vi fått kjøft for å være klimafiendtlige.

Men dette er ikke bare fjern historie. Så sent som i Adresseavisen 15. september i fjor tok representanten Borten Moe til orde for å bygge gasskraftverk, bygge ut mer vannkraft, delegere mer ansvar til lokale kommuner og ta i bruk de mobile gasskraftverkene. Når kan vi forvente at disse klare ordene blir regjeringens politikk i praksis?

Presidenten: Siden det er første gangen statsråd Ola Borten Moe møter til muntlig spørretime, bruker presidenten muligheten til å ønske velkommen til godt samarbeid med Stortinget, nå i ny posisjon, og ser fram til svar fra statsråd Ola Borten Moe.

Statsråd Ola Borten Moe [10:47:44]: Takk for det, og takk for velkomsthilsninger også fra Solvik-Olsen. Det

var hyggelig. Det var hyggelig at du var her du også. Jeg fryktet for å bli arbeidsledig i dag, men det gikk bra.

Jeg tror jeg starter med dagens energisituasjon, der Solvik-Olsen sier at den situasjonen vi opplever nå i dag, er et resultat av 5½ år med rød-grønn energipolitikk. Det er positivt feil, det tror jeg også Solvik-Olsen vet. Riktignok er det sånn at vi kontrollerer mange av variablene i det norske kraftsystemet, men nedbørsmengde over tid og temperaturer kontrollerer vi altså ikke. Vi er inne i en ekstraordinær situasjon der det rett og slett har regnet lite i Norge. Det har snødd lite i Norge de to siste årene, og det har vært kombinert med mye kulde, som igjen fører til stort forbruk.

Det er logikk. Det tror jeg alle er enig i. Jeg tror også alle er enig i at vårt vannkraftbaserte system stort sett er en stor velsignelse for landet, men når det regner lite, og vi bruker mye, byr det på utfordringer. Vår jobb er å sørge for at mulighetene og sjansene for at den type utfordringer som vi nå står oppe i, blir mindre i fremtiden – altså et mer robust kraftforsyningssystem.

Vi følger tre hovedstrategier for å nå det målet. Det er økt produksjon. Vi kjører hvert eneste år omtrent 1 TWh med ny produksjon inn på nettet, fordelt på vind, vann og andre energibærere. Vi har startet et stort arbeid med å oppgradere det norske sentralnettet. Det skal investeres 40 mrd. kr over de neste ti årene. Det er et stort løft. Vi diskuterte det senest i går. Da var paradokset at opposisjonen, deriblant Fremskrittspartiet, var svært skeptisk til økt nettutbygging i praksis. Man liker det i teorien, men er usikker på det i praksis. Det siste er energieffektivisering.

Målet er selvsagt at vi skal være selvforsynt og godt skodd til å møte de kravene som vi som samfunn skal sette til en trygg og sikker energiforsyning i fremtiden.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:49:48]: Jeg registrerer at statsråden ikke berørte noen av de politikutfordringene som han som representant så aktivt tok til orde for burde gjennomføres. Det ignorerer han som statsråd, og jeg vil gi ham en ny sjanse til å kommentere det.

Når det gjelder det han sier, tror jeg det også er viktig for en energiminister å huske at det er ingen nyhet at nedbøren varierer. Hvis det er sånn som en gir inntrykk av her, at vi heller ikke i fremtiden kan forsikre oss mot dette ved å ha høyere produksjonskapasitet tilgjengelig, fordi nedbøren fortsatt vil gi høye strømpriser, synes jeg det er en fallitterklæring.

Vi må huske at statsministeren i mars i fjor i Stortingets spørretime sa at kraftmarkedet er gjennomregulert av politikerne. En kan altså ikke skylde på et diffust marked når det er politikerne som styrer det meste, og det er poenget. Politikken regjeringen har ført, har altså ikke vært nok til å ha en stabil energiforsyning i landet. Det er der vi må kunne gjøre mer, og det var der løsningene som representant Borten Moe tok opp, var bredere enn det regjeringen har ført. Nå føler jeg at det smalner seg inn igjen, og jeg håper det ikke er tilfellet.

Statsråd Ola Borten Moe [10:50:53]: Jeg tror vi skal holde fast på målet. Målet er at vi skal være selvforsynt. Målet er at vi skal ha en stabil og stødig kraftforsyning

som gir forutsigbarhet for både produsenter, kraftkrevende industri og forbrukere.

Så tror jeg vi er nødt til å anerkjenne at i et vannsystem som vårt vil dette kunne variere noe knyttet til nedbørsforhold og til temperaturer. Det er ingen fallitterklæring, det er rett og slett en naturlov. Du kan nærmest få inntrykk av at jeg kunne ha vedtatt at vi skulle ha økt vannkraftproduksjonen i Norge. Vel har vi en flertallsregjering, men den type vedtak er utfordrende, selv i denne salen.

Så er det sånn at ja, vi skal satse mer på vannkraft. Vi implementerer nå grønne sertifikat. Vi har firedoblet konsesjonstakten i NVE. Vi legger alt til rette for at vi skal øke vannkraftproduksjonen i Norge i fremtiden. Vi gjør det samme på vind. Vi er for gasskraftverk, men vi ønsker rensing fra dag én. Det legges aktivt til rette for energistøtte. Vi ønsker ikke å strupe ned noen energiforsyning i Norge.

Presidenten: Det blir gitt anledning til tre oppfølgings-spørsmål – først representanten Henning Skumsvoll.

Henning Skumsvoll (FrP) [10:52:19]: Den 9. mars 2009 uttalte forbundsleder Leif Sande til Aftenposten at planene om seks nye utenlandskabler måtte legges på is. Det fikk han støtte for fra stortingsrepresentant Borten Moe.

På Norsk Vindkraftforenings landsmøte 30. mars 2011 bekreftet statsråd Borten Moe at han ennå er imot utenlandskabler.

I går kunne Europower sitere Statnett på at det nå nærmer seg en ny kraftforbindelse mellom Norge og England på hele 1 400 megawatt, som tilsvarer tre og et halvt gasskraftverk.

Statssekretær Eli Blakstad bekreftet på et seminar i Wien i forrige uke at det var behov for flere utenlandskabler. Hva er egentlig statsråden og regjeringens politikk når det gjelder bygging av flere utenlandskabler?

Statsråd Ola Borten Moe [10:53:15]: Aller først: Jeg forstår veldig godt at jeg blir stilt spørsmål knyttet til utenlandskabler, og vi hadde også en runde på det i salen i går. Hovedpoenget er at vi er nødt til å være åpne for at dette ikke er et enten-eller-spørsmål. Jeg har ikke som statsråd, heller ikke på Norweas årsmøte, tatt til orde for at vi ikke skal ha utenlandsforbindelser. Jeg har tatt til orde for at vi skal vite hva vi gjør, at vi skal gå forsiktig fram, at det ikke er sånn at man enten er helt for absolutt alle utenlandskablene, eller at man er imot alle. Utenlandskablene er en del av norsk forsyningssikkerhet, men det er effekter ved dem som gjør at vi skal vite hva vi gjør før vi bygger dem.

Når det gjelder den planlagte kabelen til England, tilsvarer den 3,3 gasskraftverk.

Vi vil få rikelig mulighet til å debattere både overordnede prinsipp og ikke minst hvordan vi skal håndtere denne spesifikke saken når vi kommer dit.

Presidenten: Nikolai Astrup – til oppfølgings-spørsmål.

Nikolai Astrup (H) [10:54:28]: Under en debatt i denne sal i går benyttet statsråd Borten Moe anledningen til å si seg uenig med stortingsrepresentant Borten Moe. Statsråden mener ikke forslaget fra stortingsrepresentanten om å kutte kraftkablene til utlandet er en god idé, og det er bra. Men stortingsrepresentanten Borten Moe tok til orde for langt mer enn bare å kutte kablene til utlandet: avvikling av dagens energilov, avvikling av Norpool og et felles nordisk strømmarked, ja til bygging av nye gasskraftverk uten rensing, at det kraftmarkedet statsråden har ansvar for i Norge, er «moralsk forkastelig», for å nevne noe.

Det er god folkeskikk å opplyse om at man skifter mening, og folkeskikk kan vi jo lese i dagens Aftenposten at statsråden er opptatt av. Mitt spørsmål er derfor: Med forbehold om at tiden strekker til, kan statsråden gjøre rede for på hvilke andre områder enn kabelpolitikk han nå er uenig med stortingsrepresentanten Borten Moe?

Statsråd Ola Borten Moe [10:55:22]: Det var rett og slett en lang regle. Jeg tror vi begynner med det jeg mener er en viktig rolleavklaring. Når jeg nå møter representanten Astrup og resten av Stortinget, gjør jeg det i kraft av å være statsråd, det vil si en representant for regjeringen. Min jobb er å forsvare regjeringens politikk, som er nedfelt i Soria Moria-erklæringen. Det er et samspill mellom de tre partiprogrammene og det mandatet som er gitt regjeringen gjennom lovlige valg.

Så tenker jeg at det rett og slett er representanten Astrups jobb – hvis han ønsker å bruke tid på det – å prøve å finne eventuelle divergerende oppfatninger mellom det jeg må ha sagt som stortingsrepresentant, og den politikken jeg nå står for og kjemper for som statsråd, som medlem av denne regjeringen.

Presidenten: Borghild Tenden – til oppfølgingsspørsmål.

Borghild Tenden (V) [10:56:21]: Eurostat la mandag fram en oversikt over utviklingen av forbruk av energi i Europa. Alle 27 EU-land, utenom Malta, øker sin fornybarandel i perioden 1999–2009. Blant disse er Sverige og Danmark, der også bruk av olje og gass har falt. Norge øker derimot sin bruk av fossil energi kraftig, og fornybarandelen har falt fra 44,4 pst. til 42,4 pst. i denne perioden. Norges oljebruk har økt med nesten 5 pst.

Mitt spørsmål til statsråden er da: I lys av disse tallene, mener olje- og energiministeren fortsatt at Norge bør forhandle ned Norges fornybarandel i fornybardirektivet, og er statsråden fornøyd med at Norge er det eneste landet i EØS-samarbeidet der andelen fornybar energi går nedover?

Statsråd Ola Borten Moe [10:57:18]: Norge har store ambisjoner på vegne av fornybar energiproduksjon. Vi er blant de land i Europa som har de høyeste fornybarandelene – om ikke den høyeste. Vi går foran på veldig mange områder. Regjeringens politikk på dette området er svært offensiv og ambisiøs. Vi sitter nå i forhandlin-

ger med EU om implementeringen av fornybardirektivet. Der vil vi sannsynligvis få en av de absolutt høyeste fornybarandelene i hele Europa.

De tallene jeg sitter på, tyder ikke på at fornybarandelen i Norge er på tur ned, men tvert imot på tur opp, så det er mulig at det er behov for en ørliten samkjøring på tall.

Med det forbeholdet er mitt svar at det er et felt som vi er ambisiøse på, og som vi ønsker å fortsette å være ambisiøse på i framtiden.

Presidenten: Vi går til neste og siste hovedspørsmål.

Bent Høie (H) [10:58:24]: Mitt spørsmål går til helseministeren.

Folk med behov for assistanse ønsker å leve sitt liv, arbeide og delta i samfunnet og ha familie. For mange av dem er brukerstyrt personlig assistent garantien for et selvstendig liv.

Har du behov for assistanse, vil mange i dag oppleve at kommunen ikke bare bestemmer hvor mange timer du skal ha, men også hvem som skal gi deg assistansen, når assistansen skal gis og i detalj hva assistansen skal brukes til.

Du og din familie er totalt avhengige av fremmede mennesker som går inn og ut av hverdagen din, ut fra hva kommunen mener er best. Det kalles omsorg.

Høyres Inge Lønning har sagt at det verste du kan gjøre mot et annet menneske, er å ta fra det selvstendigheten og kalle det omsorg.

Har du brukerstyrt personlig assistent, bestemmer fortsatt kommunen hvor mange timer assistanse du får, men livet ditt bestemmer du selv – hvem som skal gi deg assistanse, hva du har behov for å ha assistanse til, og når du vil ha hjelp.

Derfor er det veldig mange funksjonshemmede som i dag ønsker brukerstyrt personlig assistanse, men nektes av kommunen sin å få dette. Det passer likesom ikke helt inn i det kommunale systemet. Det var grunnen til at regjeringen Bondevik II i statsbudsjettet for 2006 foreslo en rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistanse. Regjeringen Stoltenberg II rakk så vidt å entre regjeringskontorene før de startet saboteringen av denne rettighetsfestingen, en trenering som nå har foregått i seks år. Sist fredag kom et nytt svar fra statsråd. Den nye kommunale helse- og omsorgsloven overlater fortsatt til kommunene å bestemme over hverdagslivet til mennesker med assistansebehov – ingen rett til brukerstyrt personlig assistent. Jeg vil gjerne høre fra helseministerens egen munn: Hva er begrunnelsen for dette?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:00:37]: Jeg er veldig enig med representanten Høie i at brukerstyrt personlig assistent er en god ordning for veldig mange funksjonshemmede. Det ser vi i hverdagen, og det er ikke vanskelig å forstå.

I Soria Moria I- og Soria Moria II-erklæringene har vi sagt at vi skal utvide og forbedre ordningen. Det har vi også gjort. Vi har utvidet ordningen betydelig, slik at det

er langt flere som får denne typen assistanse i dag enn tidligere. Vi har forbedret ordningen ved at vi har gitt bedre tilskudd til kommunene, i form av at de kan gi veiledning og opplæring. Vi planlegger også å videreføre dette, selvsagt, slik vi har sagt i Soria Moria-erklæringen.

Når det gjelder hva som står i dokumentene som gjelder Samhandlingsreformen, er det videreført en plikt for kommunen til å ha tilbud om brukerstyrt personlig assistent. I tillegg er det i pasientrettighetsloven sterkt betont at brukerne skal ha stor medvirkning ved utformingen av tilbudet deres. Det er det som ligger i lovverket. Det vil vi jobbe videre med.

Så er det også slik at på Arbeiderpartiets landsmøte ble det gjort et vedtak om at innenfor den rammen som kommunene allerede har blitt tildelt, skal det være en rett for den enkelte bruker å kunne ta det ut i form av brukerstyrt personlig assistanse. Det gjaldt for brukere som har store behov. Det er klart at det vil også jeg følge opp videre.

Bent Høie (H) [11:02:43]: Det som ble lagt fram på fredag, innebærer ingen endring i forhold til dagens situasjon. Tvert imot innebærer det en svekkelse. Det at kommunen har en plikt, gjør ikke at brukeren har en rett. Erfaringen på dette området tilsier at dette ikke kommer til å bli en ordning for alle som ønsker det, før brukeren gis en rett.

Jeg ser at helseministeren har brukt økonomiske argumenter mot en rettighetsfesting. Da kan det jo være interessant for Stortinget å få vite hvilken innsats regjeringen i løpet av disse seks årene har gjort for å få på det rene hvilke økonomiske konsekvenser en lovfesting av brukerstyrt personlig assistanse ville ha hatt. For allerede i 2005 sa helseminister Brustad at hun skulle se på dette, og hun gjen tok lovnaden. Den nåværende helseministeren har sagt at man skulle se på de prinsipielle og praktiske problemstillingene. Hvilke konkrete faglige utredninger av lovfesting av brukerstyrt personlig assistanse er gjennomført under denne regjeringen i løpet av de siste seks årene?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:03:49]: Som jeg har sagt, har vi forholdt oss til at vi skulle utvide og forbedre denne ordningen. Det har vi også fulgt opp. Vi vil gjøre utredninger videre nå i forhold til rettighetsfesting. Når det gjelder det vedtaket som, som sagt, er gjort på Arbeiderpartiets landsmøte, er det en rettighetsfesting innenfor de rammene som er i dag, for dem som har stort behov.

Så vil vi se på dette i et videre perspektiv. Vi har bl.a. sett på en del kommuner i Norge, og det er ikke til å legge skjul på at kommunene har ulike tilbud og ulikt nivå på dette. Det som er det krevende med det, er å sette rammene for brukerstyrt personlig assistanse – altså innenfor hvilke rammer vi skal utrede de ulike nivåene. Det skal jeg love at nå skal det gjøres. Dette skal vi jobbe med for å følge det opp, for det er helt opplagt at vi er veldig opptatt av at vi skal få dette bedre til.

Presidenten: Det blir tre oppfølgingsspørsmål – først Sonja Irene Sjøli.

Sonja Irene Sjøli (H) [11:05:05]: Det er ikke tvil om at helseministeren skuffet mange da forslaget til ny helse- og omsorgslov ble lagt fram på fredag og BPA ikke blir rettighetsfestet der. Men det ble litt håpefullt da Arbeiderpartiets landsmøte endte med å foreslå, slik statsråden sa, en rettighetsfesting innen dagens rammer etter et utredningsarbeid for å se på kostnadene. Vi håper nå at helseministeren vil sørge for at dette utredningsarbeidet kommer i gang, parallelt med at Stortinget behandler ny lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, slik at vi kan få det som et beslutningsgrunnlag når fremtiden for rettighetsfesting skal avgjøres.

Representanten Hagebakken sa på Facebook-siden til Arbeiderpartiet:

«Med landsmøtevedtaket vil brukerne med størst hjelpebehov bli sikret muligheten til å velge BPA.»

Vil helseministeren la Stortinget få denne lovte utredningen som et grunnlag for sin beslutning, slik at vi kan vedta denne lovfestingen i forbindelse med behandlingen av denne loven?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:06:14]: Det er ikke tvil om at det som blir gjort av utredningsarbeid, skal selvfølgelig også Stortinget få tilgang til. Her er det viktig at Arbeiderpartiets landsmøte har gjort dette. Vi skal bringe dette videre til regjeringen. Hvis regjeringen også slutter seg til det, vil vi selvfølgelig i kontakt med brukerorganisasjonene og KS gjøre disse utredningene for å se på rammene for hvordan dette skal innrettes på en god måte, slik at vi imøtekommer både de vedtakene som er gjort, og de målsettingene som regjeringen har hatt med både å utvide ordningen og å forbedre den.

Presidenten: Jon Jæger Gåsvatn – til oppfølgings-spørsmål.

Jon Jæger Gåsvatn (FrP) [11:07:05]: Rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistent handler om funksjonshemmedes verdighet. Det handler om muligheten til å være herre i eget liv. Fremskrittspartiet har hele tiden vært for en rettighetsfesting. Høyre og Kristelig Folkeparti er nå også for en rettighetsfesting, og SV snakker på inn- og utpust om at de er for rettighetsfesting. Arbeiderpartiets stortingsrepresentanter sier også at de er for en rettighetsfesting. De eneste som ikke har sagt klart at de er for en rettighetsfesting, er Senterpartiet.

Så spørsmålet er om regjeringens forslag om ikke å rettighetsfeste BPA er en seier for Senterpartiet i regjering, og kanskje en kompensasjon for fjerning av vitale funksjoner på lokalskykehusene?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:07:46]: Den nye kommunale helse- og omsorgstjenesteloven, som er oversendt Stortinget, er lagt opp som en såkalt profesjonsnøytral lov. Det er veldig få plikter som kommunene skal ha på egen hånd – det betyr ikke at de ikke skal ha forsvarlige og gode tjenester – men én av pliktene er at de skal ha et tilbud om brukerstyrt personlig assistanse. Det er jo fordi regjeringen mener det er viktig. I tillegg er

dette – som var i den gamle sosialtjenesteloven – tatt inn i pasientrettighetsloven, hvor det står at det skal være stor medvirkning fra brukeren når det gjelder å innrette tjenestetilbudene. Så det er ingen tvil om at regjeringen har vært opptatt av at dette er et viktig og et godt tilbud for den enkelte.

Vi kommer nå til å utrede videre rettighetsfesting, og vil bringe det videre for å se på både kostnader, omfang og rammer for brukerstyrt personlig assistanse.

Presidenten: Filip Rygg – til oppfølgingsspørsmål.

Filip Rygg (KrF) [11:09:02]: BPA er ikke et tilfeldig velferdsgode. Det er en ganske grunnleggende tjeneste, det er altså brukernes hender og føtter i en ellers krevende hverdag. Vi vet at BPA bidrar til at flere mennesker kommer ut i arbeidslivet. Uten BPA ville yrkesaktivitet og utdanning blitt redusert med ca. 70 pst. blant funksjonshemmede.

En ECON-rapport anslår den samlede samfunnsøkonomiske verdien av den økte yrkesaktiviteten hos funksjonshemmede med BPA og deres familiemedlemmer til mer enn 300 000 kr per år per funksjonshemmet. Aller mest handler dette om det enkelte mennesket, men det har også en betydelig side for samfunnet.

Man har jobbet med dette i seks år. Vi har et flertall i Stortinget. Og det er naturlig å spørre statsråden: Hvor mye kan det koste? Hva er det som står igjen for at man kan innføre noe som er helt grunnleggende for ganske mange mennesker? Det er mer enn et tilfeldig velferdsgode. Det er helt grunnleggende for livskvalitet og for en meningsfull hverdag.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:10:04]: Det skal ikke være noen tvil om at også jeg mener at dette er en veldig viktig ordning for veldig mange. Vi ser at det er en god ordning, og at det er et godt valg for mange funksjonshemmede.

Så er det også slik at hvis vi ser på kommunene, i hvert fall dem vi har gått inn i, så er det ulikt nivå på denne tjenesten, og det er ulikt hvor mye penger man bruker på det. Og her er det også spørsmål som: Hvilken aldersgruppe skal dette gjelde? Skal det gjelde absolutt alle? Skal det være noen avgrensninger på dette?

Arbeiderpartiets landsmøte har referert til dem som har et stort hjelpebehov, og disse forholdene skal vi nå utrede. Og jeg er helt sikker på at de beste til å hjelpe oss med det er brukerorganisasjonene selv. Derfor skal vi gå i dialog med dem for å utrede dette på en god og forsvarlig måte.

Presidenten: Dermed er den muntlige spørretimen omme.

Sak nr. 2 [11:11:07]

Ordinær spørretime

Presidenten: Til representantenes orientering kan pre-

sidenten opplyse om at det i dag ikke foreligger noen endringer i den oppsatte spørsmålslisten.

Spørsmål 1

Elisabeth Aspaker (H) [11:11:32]: Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kunnskapsministeren:

«Elever i videregående skole har ifølge regelverket plikt til å delta, i praksis på fastsatte prøver, slik at læreren får grunnlag for vurdering i faget. Ifølge lærere slås denne plikten i hjel av at læreren plikter å varsle eleven på forhånd dersom det er fare for at det ikke er grunnlag for å sette karakter, noe mange elever synes å innrette seg etter. Nå etterlyses i stedet mer generelle regler for fremmøte i faget for å ha rett til vurdering.

Vil statsråden vurdere endringer i disse reglene?»

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:12:19]: De siste årene har vi vært svært opptatt av å forbedre vurderingsarbeidet i skolen, både gjennom et tydelig regelverk, bedre veiledning om dette og gjennom kompetanseheving for å sikre høy kvalitet i lærernes arbeid med vurdering. Å sikre elevene riktig og rettferdig karaktersetning har vært et viktig siktemål.

Elevene har rett til vurdering. Men det kan heller ikke være noen tvil om at de har plikt til å være til stede og delta, slik at læreren får et grunnlag for vurderingen. Jeg ser at det er behov for å sikre at dette kommer enda bedre fram i vurderingsforskriften, og har derfor tatt initiativ til en justering av den på dette punktet.

Selv om det er frivillig å ta imot et tilbud om videregående opplæring, er det ikke slik at elever står fritt til å velge hvor mye de vil delta i opplæringen dersom de har tatt imot tilbudet. Dette innbefatter også deltagelse på prøver. Det følger således av opplæringsloven § 3-4 at elevene – det gjelder også for lærerkandidater og lærlinger – skal være aktivt med i opplæringen.

Ansvar for å skaffe grunnlag for vurdering i fag er regulert i forskrift til opplæringsloven § 3-3. Forståelsen av denne bestemmelsen er utdypet i et rundskriv fra Utdanningsdirektoratet. Det er fastsatt at både læreren og eleven har ansvar for at læreren har grunnlag for å vurdere elevens kompetanse i faget.

Eleven skal møte til og delta i opplæringen, mens læreren skal legge opplæringen til rette slik at eleven får mulighet til å vise sin kompetanse. Disse pliktene må ses i sammenheng. Det betyr f.eks. at eleven ikke kan være fraværende fra opplæringen i store deler av året, for så like før standpunkt karakteren skal fastsettes, kreve en stor prøve som gir læreren grunnlag for vurdering. Dersom fraværet skyldes dokumentert fravær, som f.eks. sykdom, skal læreren likevel strekke seg for at eleven skal få mulighet til å vise sin kompetanse.

Selv om læreren må strekke seg i visse situasjoner for å få et tilstrekkelig vurderingsgrunnlag, kan ingen kreve

det urimelige av læreren i denne sammenheng. Her må læreren utvise et skjønn, men det er ikke overlatt til eleven å bestemme dette. Dersom elevens fravær er stort, vil det kunne bety at læreren ikke har tilstrekkelig vurderingsgrunnlag, og at eleven ikke får halvårsvurdering eller standpunktvurdering.

Disse bestemmelsene i forskriften om vurdering av elever ble endret med virkning fra og med høsten 2009. Jeg har møtt mange synspunkter på bestemmelsene om lærerens plikt etter forskriftens § 3-3 tredje ledd om å skaffe seg vurderingsgrunnlag, og flere har hevdet at lærernes forpliktelser nå går for langt.

Jeg ser at formuleringen i dagens forskrift og rundskrevet fra Utdanningsdirektoratet har blitt tolket i retning av at læreren har svært omfattende plikter til å skaffe seg et slikt vurderingsgrunnlag, noe som ikke var intensjonen. For at bestemmelsen i større grad skal vise at både lærer og elev har ansvar for vurderingsgrunnlaget, ønsker jeg å justere bestemmelsen i forskriften. Utdanningsdirektoratet sendte derfor den 23. mars i år en justert forskriftsbestemmelse på dette punktet på høring. I tillegg til den offentlige høringen skal det også innhentes synspunkter fra en del enkeltlærere for å sikre oss at vi nå har et godt verktøy. Høringsfristen er 23. juni i år.

Elisabeth Aspaker (H) [11:15:40]: Jeg takker statsråden for svaret, som for så vidt er oppløftende.

Senest sist lørdag i Aftenposten kunne vi lese noen sitater fra lærere som tydelig hadde gitt til kjenne hvor håpløst de mener situasjonen er. Det er et sjenerøst tilbud fra samfunnet å gi rett til videregående opplæring, men det er sannelig også viktig at man skjønner at når man får en slik rett, innebærer det faktisk en plikt til å fylle den rettigheten og de årene med skolearbeid og ikke alt mulig annet.

Jeg har en utfordring til statsråden, for jeg tror ikke at norske elever i videregående skole kommer til å gi seg i kast med lange forskrifter og lete etter paragrafer i opplæringsloven. Jeg lurer på: Er det en idé å tenke seg at nesten myndige elever – og noen er myndige når de går i videregående opplæring – skulle inngå en kontrakt med skolen ved skolestart, hvor de er veldig tydelige på hva slags plikter de har, som følger med det å si ja til videregående opplæring?

Statsråd Kristin Halvorsen [11:16:44]: Det er ikke sikkert det er noen dum idé, men jeg ville kanskje sende utfordringen videre til de enkelte skoler, for på mange skoler går dette helt greit.

Det har kommet en oppfatning som vi nå tydelig justerer, ikke fordi jeg mener at det har vært grunnlag for den, men fordi det er helt opplagt at en del av de barna som vi har oppdratt, er meget bevisste rettighetsbarn som leser forskrifter og paragrafer og slår i bordet med sin forståelse av hvordan dette skal være. Lærere har strukket seg veldig langt i forhold til å tilrettelegge for et grunnlag for å gi karakter. Det mener vi det er behov for å presisere på en slik måte at elevene forstår at de har plikt – når de har tatt i mot et tilbud om videregående opplæring – til å møte og

opptre slik at det er lett for læreren å sette en standpunkt-karakter. Så kan det unntaksvis være situasjoner rundt sykdom osv., som gjør at læreren må tilrettelegge på et annet vis.

Men jeg synes det er en god idé å formidle videre til skolene at hvis man har – hva skal jeg si – stadig grense-sprengende prøvelser på grunn av bestemmelsene, kan dette være et virkemiddel.

Elisabeth Aspaker (H) [11:17:56]: Jeg synes kanskje ikke det er så enkelt at vi skulle gjøre dette til en sak som er opp til den enkelte skole. Jeg tenker at slik som skolen fungerer i dag, har vi ikke noen særlig andre forventninger til 16–17–18–19-åringene enn vi har til 6–7-åringene når de starter på skolen. Det at det er en viss progresjon i forhold til ansvar eller forpliktelser, og at elevene skal skjønne hva det innebærer når man kommer videre oppover i skoleløpet, kunne reflekteres i en type kontrakt som 16-åringen – når han begynner på videregående, eller for hvert av årene i videregående – skrev under på, hvor man tok et personlig ansvar for å være til stede for å sikre seg at lærerne får grunnlag for vurdering. For det er ingen tvil om at vi er opptatt av å fange tidstyver i skolen. Lærere i videregående skole sier at det er et betydelig arbeid å overvåke elevene og følge med på om de er nok til stede, for at man i neste omgang skal ha ryggen fri og ha dokumentert godt nok at man har varslet når de ikke er til stede i undervisningen. Jeg skulle ønske at statsråden ville si at en slik kontrakt skulle være et must, og obligatorisk for videregående opplæring i Norge.

Statsråd Kristin Halvorsen [11:19:07]: Nå håper jeg at den justeringen av forskriften som vi har på høring, i seg selv vil bidra til at tidsbruken rundt dette begrenses sterkt, og at det i seg selv vil bety at elevene ser at de selv har ansvar for å delta i undervisningen og møte på prøver, slik at læreren har et grunnlag for å sette en standpunkt-karakter. Det er hele bakgrunnen for å ta det initiativet.

Så er jeg ekstremt opptatt av effektiv tidsbruk i skolen. På mange skoler er ikke dette noe stort problem, og elevene er fullt klar over hva slags ansvar de har. Jeg ser ingen grunn til å pålegge dem, fra sentralt hold, å lage en masse kontrakter og underskrive og styre med det. Men på en del skoler kan det være en utfordring at man er ubevisst, eller tror man har andre rettigheter enn det man faktisk har. Der kan det være et virkemiddel.

Jeg vil først vurdere hva slags tidsbruk dette medfører, og om det er behov for det, før jeg vil mene at dette er noe som vi skal påtvinge alle videregående skoler i Norge å gjennomføre.

Spørsmål 2

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:20:22]: Jeg har følgende spørsmål til statsråden:

«Fra desember av kan togreisen mellom Stavanger og Kristiansand ta opp mot 24 minutter lengre tid. Dobbeltsporet Sandnes–Stavanger skulle lette situasjonen for sær-

lig jobbspennere langs Jærbanen. Den økte trafikken har medført at NSB foreslår å øke reisetiden mellom Norges fjerde og femte største byer.

Kan statsråden forsvare økt reisetid?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:20:50]:

NSB har sett at mange av toga som går på streknin- ga Kristiansand–Stavanger, ikkje klarer å nå målet om ei punktleghet på 90 pst., spesielt ikkje i morgon- og etter- middagsrushet. Det hender difor at dei reisande ikkje når skule, arbeid eller korresponderande bussar på Bryne, på Klepp eller i Sandnes. Slik kan det ikkje vera. Ruteplanen skal ein kunna lita på.

NSB opplyser at desse manglane på punktleghet ho- vudsakleg kjem av høg utnytting på den enkeltspora tog- banen mellom Egersund og Sandnes. Dette gjer at rute- planen ikkje er robust nok. Sjølv små hendingar og avvik får store konsekvensar for både person- og godstrafikk.

NSB og Jernbaneverket sette difor i gang eit prosjekt for å identifisera årsakene til forseinkingane. Det blir etter dette tilrådd å endra nokre stader der toga møtest, men òg å auka køyretida for nokre avgangar. NSB har informert meg om at dei no, etter eit møte med Vest-Agder fylkeskommu- ne, har sett opp eit forslag til rutetider der nokre regiontog mellom Kristiansand og Stavanger får om lag 15 minutt auka køyretid på strekninga Egersund–Stavanger.

Nokre lokaltog får ein mindre auke, på 1–3 minutt. På det nye dobbeltsporet mellom Stavanger og Sandnes blir det berre mindre justeringar i rutetidene. Desse endrin- gane vil i følgje NSB gjera togruta mellom Stavanger og Kristiansand meir stabil.

NSB planlegg å senda eit høyringsbrev til fylkeskom- munane i Rogaland og Vest-Agder, der dei kan koma med fråsegner til NSB sine nye ruteplanforslag. Parallelt vil Samferdselsdepartementet, som enno ikkje har hatt anledning til å vurdere NSB sitt forslag, gjera det no.

Eg vil følgja opp at togtilbodet framover blir så godt som råd er, gjeve dei infrastrukturmessige forholda på strekninga. Eg legg vekt på at togverksemdene involverer dei lokale styresmaktene.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:22:53]: Jeg takker for svaret.

Det er, slik jeg ser det, fire hovedpremissar som må til for at toget skal være konkurransedyktig med andre transportformer. Det er punktlighet, det er frekvens, det er reisetid, og det er pris. Den saken som vi nå diskuterer, omhandler både punktligheten og reisetiden. Når reiseti- den øker, blir regiontoget mindre attraktivt. Samtidig, når punktligheten øker, vil det øke attraktiviteten. Men når man ser på tallene etter siste møte med Vest-Agder fylkes- kommune, får lokaltogene en marginal økning, mens re- giontogene får en økning på roughly ett kvarter. Det betyr, med de tidene som legges til grunn, at både buss og bil, i tillegg til fly, vil være mer attraktive på reisetid enn tog. Er det en utvikling samferdselsministeren støtter?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:23:49]: Det er ikkje ei utvikling som samferdselsministeren støttar iso-

lert sett. Men det som er viktig å understreka, og som re- presentanten Skovholt Gitmark er svært godt kjend med, er at infrastrukturen på Sørlandsbanen langt frå er den beste. Det er skjenegangen som er den fyrste føresetna- den for at ein har ein stabil togtrafikk, og der er det enno mykje som må gjerast, sjølv om det er utført forbetringar. Nye kryssingsspor, ballastreinsing osv. betyr mykje der. Då står vi overfor valet: Skal vi gjera som ingenting og la folk koma for seint og laga sine egne rutetabellar ut frå forseinkingar, eller skal vi ta tak i dette og gjera det beste ut av situasjonen? NSB vel no det siste. Det synest eg er rett.

Peter Skovholt Gitmark (H) [11:24:53]: Det er pris- verdig at jernbanen er bygd ut som dobbeltspor. Det er langt fra prisverdig å se Sørlandsbanen lide under både manglende vedlikehold og manglende investeringer. Sam- ferdselsministeren har helt rett når hun sier at Sørlands- banen er altfor dårlig. Strekningen Egersund–Sandnes er altfor dårlig. Hva akter samferdselsministeren å gjøre for å øke investeringstakten på jernbanen mellom Oslo og Stavanger, slik at vi får en reisetid som går ned og ikke opp?

I tillegg: Jeg synes det er veldig bra at samferdsels- ministeren er så tydelig når det gjelder hva hun liker og ikke liker. Jeg er hjertens enig – jeg liker kortere reisetid, jeg ønsker et tog som er attraktivt – men ønsker samferd- selsministeren også å benytte sin mulighet til å priorite- re nettopp Sørlandsbanen og strekningen i eget hjemfylke mellom Egersund og Sandnes?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:25:50]: Eg er einig med Skovholt Gitmark i prioriteringane hans. Sva- ret er òg ja på spørsmålet om eg likar å utnytta den mog- legheta som no er til å styrkja jernbanen. Men lat meg understreka: Jernbanen slit med tiår med forsømmingar. Her er det mykje å ta igjen. No har Jernbaneverket mid- lar som gjer at dei kan prioritera vedlikehald og fornying. Vi har eit storstilt arbeid som pågår i Oslo-området, som er sjølvve navet i heile jernbanestrukturen vår. Det vil vera ferdig i 2012.

Det er tre viktige element: Det er vedlikehald og for- nying. Der er Oslo-området spesielt. Det er planlegging av nye spor, iverksetjing av nye banar – vi skal opna tre nye store prosjekt i år.

På Sørlandsbanen skjer det òg fornying, og vi kjem ytterlegare tilbake til han i samband med den pågåande rulleringa av Nasjonal transportplan.

Spørsmål 3

Arne Sortevik (FrP) [11:27:06]: Spørsmålet lyder:

«Bygging av moderne og sikre veier i Norge går tregt under den rød-grønne regjeringen som nå har styrt fra 2005. Finansiering, valg av entrepris og ikke minst mang- lende planer og lang planleggingstid er viktige årsaker til at Norge fortsatt har et gammeldags, dårlig og trafikkfarlig veinett. Dårlige veier og treg fornyelse av veinettet i Norge

forsterker avstandsulempen, svekker konkurransekraften og fører til høyt skadenivå innenfor veitrafikken.

Hva er statsrådens virkemidler for å få fart på veibyggingen?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:27:49]: Regjeringa har teke konsekvensen av det som representanten Sortevik kallar «treg utbygging», ved å leggja opp til ei historisk satsing på samferdsel, jf. Nasjonal transportplan 2010–2019. For vegformål representerer dette ein vesentleg auke. Vi byggjer no langt meir veg enn tidlegare. Vi byggjer òg meir samanhengande enn tidlegare. I retningslinje 2 for arbeidet med Nasjonal transportplan 2014–2023 legg regjeringa opp til ei endå meir samanhengande utbygging. I arbeidet med Nasjonal transportplan for komande periode, altså 2014–2023, har regjeringa bedt etatane om å utarbeida ulike alternativ, bl.a. eitt alternativ med grunnlag i dagens nivå og eitt alternativ med ein ytterlegare auke på 45 pst.

Over år har det tekniske forfallet – vedlikehaldsetterslepet – på vegnettet auka. I statsbudsjettet for 2011 vart difor løyvningsnivået til vedlikehald auka med om lag 60 pst. samanlikna med saldert budsjett for 2010. Med dette vil vi stoppa forfallet. I retningslinje 2 for arbeidet med den komande Nasjonal transportplan har regjeringa bedt Statens vegvesen utarbeida ein strategi for auka satsing på drift og vedlikehald, inklusiv nedbygging av det tekniske forfallet, basert på eit kvalitativt best mogleg og oppdatert grunnlag. Statens vegvesen er i ferd med å avslutta ei omfattande kartlegging av det tekniske forfallet som førebuing til dette arbeidet.

Auka løyvingar vil stilla store krav til Statens vegvesen med omsyn til planlegging og gjennomføring. Statens vegvesen har alt auka planleggings- og byggjeleiingskapasiteten både med egne ressursar og ved bruk av eksterne konsulentar. Arbeidet med å rekruttera ytterlegare personell held fram.

Statens vegvesen har sett i gang eit arbeid for å sjå på korleis planleggingsprosessane kan effektiviserast innanfor gjeldande lovverk og forskrifter, slik at tida til planlegging kan bli kortare utan at dette set rettane til grunneigarar og viktige samfunnsinteresser i fare. Mogleg auka bruk av statleg plan vil òg inngå i dette arbeidet.

I samarbeid med rådgjevar- og entreprenørbransjen arbeider Statens vegvesen med utvikling av entreprisereformer og betre effektivitet og samhandling i entreprenørbransjen. Utviklinga mot større entreprisar gjer at Statens vegvesen òg arbeider for å få fleire utanlandske entreprenørar til å konkurrera om oppdrag i Noreg. E6 på Helgeland er eit eksempel på eit entreprisegrundlag for utbygging, vedlikehald og drift av ei om lag 260 km lang strekning med ein kontraktperiode på 10–15 år. Eit anna tiltak for meir effektiv gjennomføring er utbygging av lengre samanhengande strekningar, noko som vil redusera kostnadane til utbygging av vegnettet. Gardermoen–Kolomoen er eit av fleire eksempel på det.

Arne Sortevik (FrP) [11:30:59]: Takk for et forventet svar. Virkeligheten er litt annerledes. Gjennom media i

den senere tid og på ulike måter har vi fått søkelys på den begredelige veisituasjonen i Norge i 2011. Både forrige og nåværende samferdselsminister har gjort det til et fast svar å skylda på regjeringen som styrte fra 2001 til 2005. Men eksempler som har kommet i 2011, er nye synder som denne regjeringen har ansvar for. Et ferskt et er jo E6 gjennom Gudbrandsdalen, Biri–Otta, som er delt opp i fem deler, der Otta–Ringebu på 57 km skulle være ett prosjekt og ikke lenger er det. Det bygges nå i etapper, og planer mangler. Et annet eksempel er E18 Ørje–Vinterbro, som er delt opp i ni parseller. Noen steder er det faktisk firefelts motorvei. Fire parseller gjenstår, og planer mangler. Det er billigst å bygge sammenhengende. Hvorfor bygger man ikke flere prosjekter sammenhengende?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:32:03]: Eg forstår at det er noko hårsårt å visa til fortida. Lat meg minna om eit ordtak som eg faktisk synest kan rima i denne samanhengen, som seier at vi må kjenna historia for å forstå notida og for å ta dei rette vala som gjeld framtida. Eg er sjølv sagt mest oppteken av framtida, men det er faktisk slik at vi slit med eit etterslep på veg og må ta det i betraktning. Seinast sist vinter – og denne vinteren – har det vore avdekt betydeleg meirbehov for vedlikehald. Det må stoppast. Det gjer vi no.

Når det gjeld arbeidet framover for Ringebu–Otta, er ambisjonen min framleis ei samanhengande utbygging, men alle planar er ikkje klare. Vi begynner som avtalt tidsmessig no med Frya–Sjoa og fortset, gjeve dei avklarings trengst, med resten, og har framleis ei samanhengande utbygging. Eg kjem til å gjera mitt beste for samanhengande utbygging i langt større grad enn kva vi har sett til no.

Arne Sortevik (FrP) [11:33:15]: Det er godt å høre. Det gjenstår å se om det blir gjennomført.

Sist mandag kunne vi lese et oppslag i Aftenposten. Jeg siterer Lars Aksnes i Vegdirektoratet:

«I etterpåklokskapens lys så kan en si at vi kanskje burde ha bygget ut firefelts vei i større omfang.»

Der var altså oppslaget at norsk veiutbygging er basert på feil trafikk tall. Det bygges underdimensjonerte veier. Det er riktignok en feil som er begått gjennom flere tiår med flere regjeringer, men det er en feil som videreføres av denne regjeringen. Det er slik at Vegdirektoratet og Samferdselsdepartementet legger til grunn en veiutbygging og en dimensjonering av nye veier som de kanskje selv vet er feil i forhold til faktisk trafikkutvikling. Det er også bekreftet av en SINTEF-undersøkelse i 2010. Hvordan vil statsråden sikre at det bygges veier som er riktigere dimensjonert både for dagens og ikke minst for fremtidens trafikk?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:34:21]: Fyrst til det oppslaget som det vart vist til. Her minner representanten Sortevik sjølv om fortida, for dei eksempla som der vart brukte, er i hovudsak nettopp frå 10–20 år tilbake. Lat meg seia at når det gjeld trafikkgrunnlaget framover og dei berekningane som vart lagde til grunn, er det

rett. Eg har registrert det same som ofte har vorte hevda, at Statens vegvesen opererer med konservative tal. Vi kjem til å gjera så godt vi kan for å ha oppdaterte prognosar. Statens vegvesen kjem til å leggja så oppdaterte prognosar som mogleg til grunn. Så er det jo i etterpåklokskapen sitt lys vi ser korleis trafikken verkeleg blir.

Hovudpoenget for oss er altså meir pengar til veg, fleire nye vegar og betre vedlikehald.

Spørsmål 4

Borghild Tenden (V) [11:35:35]: Spørsmålet lyder som følger: «E6 gjennom Gudbrandsdalen har vært et av prestisjeprosjektene innen norsk samferdsel den senere tid. 31. mars i år sendte imidlertid statsråden ut melding om at strekningen Ringeby–Otta nå skal utbygges etappevis, og ikke sammenhengende som tidligere anført.

På hvilken måte vil statsråden sikre at planlagte veiutbygginger kan gjøres sammenhengende i stedet for etappevis, og er statsråden villig til i større grad å la seg inspirere av hvordan andre land løser denne type utfordringer?»

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:36:08]: Eg meiner samanhengande utbygging er viktig. Eg er glad for at vi i dag har gode eksempel på det. No vil vi sjå fleire samanhengande utbyggingar i tida framover.

E6 Ringeby–Otta er ei strekning med mange ulukker. Det er viktig å koma i gang med ny veg. Delar av strekningen er ikkje ferdig planlagde. Prosjektet har vorte vesentleg dyrare. Ved å dela projektet i to etappar kan vi koma i gang med Frya–Sjøa som planlagt. Framleis er samanhengande utbygging ambisjonen. Den endelege avklaringa tek vi ved rulleringa av Nasjonal transportplan 2014–2023, altså våren 2013.

Regjeringa har i stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan 2010–2019 òg vurdert andre tiltak som vil leggja til rette for ei meir langsiktig utvikling av vegnettet. Utviklingskontraktar der drifts-, vedlikehalds-, og utviklingsoppgåver vil inngå i kontraktane, er eit slikt tiltak. Statens vegvesen arbeider no med å leggja til rette for at ein eller fleire slike kontraktar kan takast i bruk for delar av riksvegnettet alt i denne perioden. E6 på Helgeland er eit område der bruken av slike kontraktar kan vera aktuell.

Utviklingskontraktar kan leggja til rette for ei meir samordna langsiktig forvaltning og utvikling av eit nærare definert vegnett, bl.a. gjennom at entreprenøren innanfor slike kontraktar vil kunna velja løysingar som reduserer kostnader i den etterfølgjande drifts- og vedlikehaldsfasen. I tillegg vil slike kontraktar leggja til rette for bl.a. betre ressursdisponering for entreprenøren, meir samordna massedisponering, lågare riggekostnader for entreprenøren og lågare byggherrekostnader. Statens vegvesen meiner generelt sett at slike kontraktar kan gje innsparingar i storleiken 10–15 pst.

Statens vegvesen har innretta planleggingsinnsatsen etter prioriteringane i Nasjonal transportplan 2010–2019 og gjennom sitt eige handlingsprogram for denne perio-

den. Eg meiner likevel det er grunnlag for å sjå på potensialet for å effektivisera planleggingsprosessen. Eg er kjend med at Statens vegvesen har starta eit arbeid for å sjå på korleis planleggingsprosessane kan effektiviserast innanfor gjeldande regelverk. Ambisjonen for arbeidet er at planleggingstida skal bli kortare utan at det set rettane til grunneigarar og viktige samfunnsinteresser i fare. Ei meir effektiv planlegging vil betre kunne leggja til rette for tidleg planavklaring på lengre strekningar som er prioriterte i NTP, og på den måten leggja til rette for meir samanhengande utbygging av lengre strekningar.

Borghild Tenden (V) [11:39:00]: I Aftenposten i november 2010 gikk tidligere samferdselsminister Kjell Opseth ut og kritiserte regjeringens utbyggingstempo og sa at «systemet er blitt et monster i tidsbruk og utsettelse».

I Nationen 11. april stilles spørsmålet: «Får Kleppa slutt på klattingen?»

Der blir det uttalt:

«Systemene for planlegging og bygging er like viktige som milliardene som bevilges.»

Nå merker jeg meg at samferdselsministeren snakker om nye måter å bygge vei på, gjennom utviklingskontraktar, og at planleggingsfasen skal bli kortere. Betyr det som samferdselsministeren sier nå, at vi vil se noe helt nytt fremover, og når vil vi se det?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:39:49]: For det fyrste når det gjeld klattning, er den fremste føresetnaden for å unngå det, meir pengar. Det har regjeringa vist i denne perioden, meir pengar til veg. Difor blir det òg meir samanhengande utbygging. Gardermoen–Kolomoen er eit eksempel, E18 gjennom Vestfold eit anna. Det finst fleire.

Sjølv var eg nettopp ved strekningen Minnesund–Dal, og fekk der sjå korleis projektet no kan byggjast – altså 19 km til 2,3 mrd. kr – med ei framdrift som er to år raskare enn ved privat utbygging. Det er forskjellig ein her skal gå gjennom.

Når det gjeld tidsperspektivet, kjem vi til å sjå noko allereie i denne perioden, og så kjem dei store drøftingane i samband med ny NTP, altså våren 2013.

Borghild Tenden (V) [11:40:58]: Analyser fra fagrapportene, som ble presentert 1. februar 2011 som underlagsmateriale i forbindelse med en ny NTP, peker på at det forventes en betydelig befolkningsvekst i byområdene våre. Med en økende befolkning kommer det også et økende transportbehov.

Så mitt spørsmål til samferdselsministeren er: Hvordan tenker statsråden seg at fremkommeligheten på vei og bane vil bli dersom ikke tempoet økes betraktelig? Nå hører jeg at statsråden tenker seg nye måter å bygge vei på. Det synes jeg er kjempespennende, og jeg spør en gang til: Når vil det komme? Vil det komme i rulleringen av NTP nå, eller vil vi se nye måter å bygge vei på først i neste NTP, og vil hun hente inspirasjon f.eks. fra Østerrike?

Statsråd Magnhild Meltveit Kleppa [11:42:00]: Fyrst når det gjeld stamnettutgreiingane: Dei har vist oss ei utvikling, og dei har peika på ei retning som det er viktig å vareta. Det betyr kollektivsatsing i byane, og det betyr meir veg i distrikta.

Til tidsperspektivet: Vi vil allereie sjå endringar denne perioden, fordi det no blir tilført meir pengar til veg år for år, og dermed blir det òg eit betre grunnlag for meir samanhengande utbygging.

Så til inspirasjon frå andre land: Ja, vi har bestilt ein eigen rapport til rulleringa, der vi hentar inn erfaringar med organisering og finansiering òg frå andre land. Men nye kontraktsformer kan kome allereie no. Eg nemnde Helgeland som eit eksempel – E6 på Helgeland er inne i inneverande periode.

Spørsmål 5

Sonja Irene Sjøli (H) [11:43:24]: «Amming er et av de mest effektive tiltak for å forebygge sykdom hos barn og brystkreft hos kvinner. Nesten alle norske kvinner begynner å amme, men til tross for at Norge har en relativt høy ammefrekvens sammenlignet med andre vestlige land, slutter mange å amme lenge før de selv ønsker det, av årsaker som kunne vært unngått.

Vil regjeringen sørge for at norsk helsepersonell fortsatt kan få nødvendig opplæring og veiledning fra Nasjonalt kompetansesenter for amming?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:43:59]: Representanten Sjøli og jeg er enige om én ting: Vi vil sikre at kvinnehelse, forskning på kvinnehelse og kompetanse som gjelder sykdommer som rammer kvinner, skal ivaretas og styrkes der det er behov for det.

I mitt svar i spørretimen 24. november i fjor la jeg vekt på behovet for å sikre videreføring av kompetansen i tre nasjonale kompetansesentre for kvinnehelse – herunder Nasjonalt kompetansesenter for amming.

Nytten av amming er godt dokumentert, og er erkjent i hele helsetjenesten. Det er en naturlig oppgave for helsetjenesten å legge til rette for at kvinner følger myndighetenes anbefaling om amming. Det gjelder både kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten ved de 61 000 fødslene som skjer hvert år i Norge.

I spørretimen i november i fjor gjorde jeg rede for den omfattende prosessen som ligger bak styring av nasjonale kompetansetjenester i spesialisthelsetjenesten.

Ny forskrift trådte i kraft 1. januar i år. Den stiller krav til nasjonale kompetansetjenester i spesialisthelsetjenesten om å sikre kompetansespredning til hele helsetjenesten, andre tjenesteytere og brukere samt bidra i relevant undervisning og forskning.

Jeg vil sikre at den kompetansen som er bygget opp ved Nasjonalt kompetansesenter for amming, skal videreføres. Nasjonale kompetansetjenester har en viktig rolle på områder der vi nettopp trenger å bygge opp mer kunnskap. På områder der vi har kunnskap, vil det viktig-

ste være å spre og sikre eierforhold til denne blant dem som sitter nærmest pasientene og menneskene som trenger den.

Jeg vil i løpet av kort tid sende ut vedtak om hvilke nasjonale tjenester i spesialisthelsetjenesten som skal videreføres i henhold til den nye forskriften.

Sonja Irene Sjøli (H) [11:46:01]: Jeg takker for svaret.

Jeg er glad for at statsråden sier at hun vil sørge for at den viktige kompetansen videreføres. Men det jeg også er opptatt av, er om hun vil sørge for at disse kompetansesentrene videreføres, bl.a. kompetansesenteret for kvinnehelse, kompetansesenteret for amming og kompetansesenteret for gynekologisk kreft. Når det gjelder amming, er det veldig stort behov for denne kompetansen både i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, og etterspørselen har økt betydelig etter at liggetiden ved fødeavdelingen ble kortere. Men spørsmålet videre er om kompetansesentre vil bli lagt ned når det gjelder amming, og når det gjelder kvinnehelse og gynekologisk kreft.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:47:03]: Sånn som jeg ser det nå, vil disse kompetansetjenestene innenfor kvinnehelse bli foreslått videreført. Så er det jo alltid slik at man må gjøre vurderinger av hva som er det beste. Men sånn som det er per i dag, vil de bli videreført.

Det som er viktig når det gjelder kompetansesenteret for amming, er nettopp, som representanten Sjøli er inne på, at kompetansen kommer ut, og i den situasjonen vi nå er i, der mange kommer ut tidlig fra kvinneklinikk/fødeavdeling og kommer hjem, at de da også blir ivaretatt. Jeg har nettopp sett på et godt eksempel på dette i Fjell i Hordaland, der de har et Jordmor Heim-prosjekt – veldig bra. Kvinnene ligger kort tid på klinikken, kommer hjem og kan både bli fulgt opp av jordmor og av helsesøster – en veldig god tjeneste som vi ønsker å videreutvikle mer.

Sonja Irene Sjøli (H) [11:48:04]: Det er mulig jeg ikke oppfattet svaret helt konkret. Men betyr det statsråden nå sier, at kompetansesenteret for kvinnehelse, kompetansesenteret for amming og kompetansesenteret for gynekologisk kreft vil bli videreført?

Vi vet også at det finnes veldig mye nyttig kunnskap som ikke tas i bruk i helsepolitikken. Jeg kan jo spørre hva statsråden vil gjøre for å sikre det, men først og fremst er jeg opptatt av å få et klart og tydelig svar på om disse kompetansesentrene som er nevnt, skal videreføres.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:48:45]: Jeg er veldig opptatt av at vi skal videreføre dette. Sånn som situasjonen er, er selvfølgelig det aller viktigste med disse kompetansesentrene å skape kunnskap internt, men det er også viktig å få spredd den kunnskapen ut i hele landet. Det gjør vi, og det er jeg opptatt av at vi skal videreføre.

Spørsmål 6

Bård Hoksrud (FrP) [11:49:30]: «Regjeringen fremstiller det som om alle pasienter i Norge får lik behandling. Dette stemmer ikke. En kvinne som for et par år siden foretok en ryggoperasjon ved privatklinikken Bergen Spine Center, får ikke dekket utgiftene til operasjonen, dette til tross for at en annen pasient fra samme kommune fikk dekket utgifter til samme operasjon. Operasjonen har vært vellykket og gitt henne et nytt liv.

Mener statsråden forskjellsbehandlingen er akseptabel, eller bør pasientene få dekket sine utgifter?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:50:03]: Likebehandling av pasienter er et grunnprinsipp for den offentlige helsetjenesten i Norge. Pasientrettighetsloven bestemmer at pasienten har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Lovens utgangspunkt er likebehandling, en lik rett for alle pasienter til nødvendig behandling. Når det er sagt, må det legges til at likebehandlingsprinsippet ikke kan være til hinder for at helsetjenesten prioriterer pasientene etter hvor raskt hjelpen må gis. Pasienter som av medisinske grunner ikke kan vente, må tas først.

De regionale helseforetakene skal sørge for at pasienten tilbys denne helsehjelpen i spesialisthelsetjenesten. Disse spesialisthelsetjenestene kan ytes av de regionale helseforetakene selv, eller ved at de inngår avtale med andre tjenesteytere.

De regionale helseforetakene har løpende avtaler med en rekke private sykehus og behandlingssteder. Staten dekker altså utgifter til pasientbehandling ved private behandlingssteder som har fått avtale med regionalt helseforetak etter anbudskonkurranser. I tillegg kan det oppstå situasjoner der pasienter med rett til nødvendig helsehjelp ikke får hjelpen innen den fastsatte fristen. Dersom pasienten kontakter HELFO, vil HELFO snarest finne et tilbud enten i Norge eller i utlandet, f.eks. ved et privat sykehus i Norge.

Dersom en pasient selv velger å la seg behandle ved et privat sykehus som ikke har avtale med et regionalt helseforetak, eller den aktuelle behandlingen ikke er omfattet av avtalen, må pasienten selv dekke utgiftene.

Når det gjelder de to sakene det refereres til, kjenner ikke jeg til de konkrete omstendighetene som har ført til én har fått dekket utgiftene til operasjon ved Bergen Spine Center, mens en annen ikke har fått det.

Bård Hoksrud (FrP) [11:51:53]: Jeg vil for så vidt takke statsråden for svaret.

Jeg registrerer hva statsråden sier om lovverket og om det som gjelder pasientene. Men tydeligvis er det sånn at hvis det er feil ekspert eller feil fagfolk som henviser, får det konsekvenser for om man får behandling eller ikke. Statsråden sier at prioriterte pasienter bør være pasienter som har et sterkt behov. Dette var en forholdsvis nybakt mor som ikke lenger kunne pleie sitt eget barn, og derfor til slutt valgte å ta konsekvensene av det og betalte operasjonen sin selv.

Jeg synes det er litt fælt at det offentlige, når man ikke lenger klarer å ta vare på sitt eget barn på grunn av smerter, ikke vil stille opp og være med og bidra. Og jeg synes at statsråden bør svare på om hun synes det er greit at det er avhengig av hvilken ekspert eller hvilken fagperson som anmoder om at man skal få behandling, om man får det eller ikke.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:52:54]: Det er åpenbart at representanten Hoksrud kjenner bedre og mer inngående til de to tilfellene som det her dreier seg om.

Det er slik at dersom man er vurdert til å ha rett til nødvendig helsehjelp, og det er en privat klinikk som har avtale med et helseforetak, kan man velge den. Men det er viktig at man innretter seg etter den vurderingen som gjøres av legen – eller av en annen lege, dersom man mener at legen har tatt feil. Jeg kan ikke svare noe annet enn prinsipielt på dette.

Jeg er selvfølgelig opptatt av at de som har behov for nødvendig helsehjelp, får det, og at de blir vurdert likt. Det å ha et likeverdig helsetilbud i Norge er særdeles viktig.

Bård Hoksrud (FrP) [11:53:51]: Jeg forstår godt at statsråden ikke kan stå i Stortingets spørretime og gå inn i detaljer i enkeltsaker. Men jeg hadde håpet – og håper – at statsråden allikevel vil vurdere å se på disse sakene.

Jeg mener at det er to helt identiske operasjoner som er foretatt. Pasientene bor i samme kommune. Det betyr at det ikke er noen konsekvens med hensyn til hvilket helseforetak det gjelder. De burde derfor fått lik behandling, og det offentlige burde ha dekket kostnadene. Helseforetaket vil ikke svare på om de vil dekke kostnadene. Pasientene har klaget til Helsetilsynet uten å få noe svar. Det har nå gått to år siden operasjonen ble foretatt. Så jeg håper at statsråden kan tenke seg å be om at man ser på disse rutineene, slik at man kanskje kan hjelpe disse pasientene.

I tillegg er utfordringen at Skatteetaten ikke vil gi fradrag for de utgiftene man har hatt til denne operasjonen. De mener at dette ikke kommer inn under de kriteriene som skattevesenet forholder seg til. Jeg håper at statsråden vil se litt nærmere på denne problemstillingen.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:54:51]: Jeg kan selvfølgelig se nærmere på den generelle problemstillingen, det gjør jeg gjerne. Like fullt er det slik at pasienter i Norge nok må følge det regelverket som er. Helsetjenesten er innrettet slik at de sykeste gis behandling først. Det gjøres vurderinger ut fra det enkelte tilfellet, vurderinger som vi som politikere ikke kan gjøre.

Når det gjelder Bergen Spine Center: De hadde en avtale med Helse Vest frem til 2010. Jeg vet ikke om denne ene kvinnen har valgt behandling der etter den tid, men det er i hvert fall helt klart at skal man ha rett til behandling på en institusjon, må det være en institusjon som har avtale med enten det helseforetaket man hører til, eller et annet helseforetak. Og man må være vurdert til å være prioritert til behandling.

Spørsmål 7

Torbjørn Røe Isaksen (H) [11:56:11]: «Både staten og kommuner har hatt ordninger for å gi vederlag til bl.a. tater/rom-barnehjemsbarn. Det ser ut til at mange tater som har krav på vederlag, faktisk ikke har fått det, for noen kan det skyldes at de i sin tid ble plassert i statsstøttede barnehjem uten lovlig vedtak.

Hvilke tiltak er satt i verk for å evaluere hvordan statlige og kommunale billighetserstatnings- og vederlagsordninger har fungert, og for å avklare og sikre hvorvidt alle som har lidd overlast, faktisk har fått oppreisning?»

Statsråd Knut Storberget [11:56:48]: Representanten Torbjørn Røe Isaksen spør om hvilke tiltak som er satt i verk for å evaluere hvordan statlige og kommunale billighetserstatnings- og vederlagsordninger har fungert, og for å avklare og sikre hvorvidt alle som har lidd overlast, faktisk har fått oppreisning – noe som for mange er svært viktig.

Etter Stortingets egen rettferdsvederlagsordning kan enkeltpersoner som har kommet særlig uheldig ut i sitt møte med det offentlige, søke om en skjønsmessig kompensasjon. Det er ingen som har krav på vederlag. Det er altså en erstatningsordning som går noe utover hva jusen sier. Målet må likevel være at de som har kommet særlig uheldig ut, får kompensasjon.

Rettferdsvederlagsordningen har som utgangspunkt at man sjøl må sende inn søknad om rettferdsvederlag, med nødvendig dokumentasjon. Faginstansen vil bidra til at saken blir tilstrekkelig utredet etter prinsippene i forvaltningsloven. Rettferdsvederlagsutvalgene – som er oppnevnt av Stortinget – som fatter avgjørelse i sakene, tar ansvaret for å sikre at de som faktisk har lidd overlast, får det vederlaget som Stortinget har forutsatt.

Det har vært mange debatter i Stortinget om disse ordningene. Erstatningsordninger for barn i barnehjem og spesialskoler for barn med atferdsvansker ble behandlet i St.meld. nr. 24 for 2004–2005 og Innst. S nr. 217 for samme periode. Stortinget vedtok å gjøre en tilpasning av rettferdsvederlagsordningen for denne gruppen og for de barn som var plassert i fosterhjem i perioden fram til 1980. Blant annet skulle kravene til bevis for alvorlige overgrep og omsorgssvikt senkes noe, og det skulle legges større vekt på en egenerklæring om slike forhold. Egenerklæringen var altså grunnlaget i saken – og er det fortsatt.

Når representanten Røe Isaksen hevder at det ser ut til at mange tater faktisk ikke har fått vederlag, kan det skyldes at de ikke har fått erstatning etter kommunale vederlagsordninger. Kommunal gransking og kommunal kompensasjon hører under det kommunale sjølstyret. Ikke alle kommuner har opprettet slike kompensasjonsordninger. Der har vi forskjeller.

Når det gjelder tiltak for evaluering og avklaring, nevner jeg at regjeringa 7. januar i år satte ned et utvalg som skal kartlegge konsekvensene av norsk rompolitikk. En del av de spørsmålene som Røe Isaksen nevner, kan adresseres inn i dette arbeidet. Utvalget skal levere sin rapport innen 30. november 2013.

Regjeringa har dessuten, etter anmodning fra Stortinget, satt i gang en gjennomgang av ulike sider av rettferdsvederlagsordningen, en ordning som ligger til Stortinget, men hvor bl.a. Justisdepartementet har et klart ansvar for det mer administrative, dvs. driften av ordningen. Resultatet av denne gjennomgangen, som går bredere enn bare å dreie seg om romfolket og for så vidt også barnehjemsbarn, vil legges fram for Stortinget i denne stortingsperioden.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [11:59:36]: Jeg vil først takke justisministeren for et grundig svar. Jeg har lyst til å pirke i et par av punktene.

La meg bare si at jeg synes det er veldig viktig at Stortinget – og også regjeringen – på vegne av den norske stat følger opp arbeidet med å rette opp det som åpenbart var et historisk overgrep mot flere grupper. Det er viktig og bra.

Det er to problemstillinger jeg skulle ønske at justisministeren kunne komme litt nærmere inn på.

Det ene er dette kravet til dokumentasjon. For vi hører jevnlig påstander om og folk som mener at måten de ble tatt vekk fra familiene på og satt i institusjoner, om ikke statlig drevet, så i hvert fall statlig sanksjonert og finansiert, gjorde at det ikke var mulig å få dokumentasjon. En mangler rett og slett dokumentasjon. Det er et problem.

Det andre jeg skulle ønske justisministeren kunne si noe om, er om dette utvalget som nå er satt ned, også skal anbefale noe, eller skal det bare være en ren gjennomgang?

Statsråd Knut Storberget [12:00:40]: Når det gjelder spørsmålet om dokumentasjon, vil jeg vise til hva jeg sa i mitt hovedsvar. Det er for enkelte grupper lettet betydelig på dokumentasjonskravet. Så vidt jeg har erfart, ble det gjort også i forbindelse med krigsbarna, slik at erklæring fra vedkommende sjøl i veldig stor grad var tilstrekkelig.

Men Stortinget, som sjøl rår over ordningen, må til enhver tid vurdere hvor langt man skal gå opp mot dette, for, som representanten vil forstå, vil det kunne gå galt av sted hvis vi åpner opp for rettferdsvederlag med egendokumentasjon nærmest en bloc. Så vi er nødt til å ha noen krav. Det utfordrer oss som har ansvaret for store deler av forvaltningen, enten det er i undervisningssektoren, barnevern, barnehjem eller minoritetsgruppene, at vi må grave i egne offentlige arkiver for å finne fyllestgjørende dokumentasjon.

Torbjørn Røe Isaksen (H) [12:01:44]: Jeg tror jeg egentlig bare vil gi justisministeren anledning til å svare på den andre delen av spørsmålet. Jeg kan utdype det litt.

Justisministeren sier at det er satt ned et utvalg som skal kartlegge konsekvensene av norsk romanipolitikk. Det er selvfølgelig positivt. Det kan jo da tenkes at dette utvalget kommer over enten skjebner eller ting som det bør gjøres noe med, og rettes på, og at de vederlags- og kompensasjonsordningene som vi har i dag, ikke i tilstrekkelig grad har gitt oppreisning til ofre. Så mitt spørsmål er da om denne gruppen også har mulighet til å anbefale politikk til departementet, eller om det skal være en ren conse-

kvenskartlegging, for det er to ganske vesensforskjellige ting.

Statsråd Knut Storberget [12:02:38]: Jeg må medgi at mandatet for dette utvalget har jeg ikke klart for meg, men jeg kommer gjerne tilbake til representanten når det gjelder dette. Men under enhver omstendighet, hvis det er slik at det ikke er tydeliggjort at man bør komme med forslag, ligger det til både Stortinget og regjeringen, når man får en slik kartlegging, raskt å se på om det er behov for å gjøre endringer. Jeg vil be om å få komme tilbake til representanten i egnet form når det gjelder dette. Jeg skal undersøke det.

Jeg synes i så måte at det er særs viktig også når det gjelder gjennomgangen av rettsferdsvederlagsordningen, at Stortinget sjøl, som jo rår over denne ordningen, får et godt grunnlag for å fatte vedtak om mulige endringer som møter flere på en bedre måte enn i dag.

Spørsmål 8

Svein Harberg (H) [12:03:40]: Da tillater jeg meg å stille følgende spørsmål til justisministeren:

«I en tid da statsråden og departementet varsler satsing på politiet, legger Agder politidistrikt frem en nedbemanningsplan på grunn av manglende ressurser. Dette er i et distrikt som fra før sliter fordi de ikke får ressurser til å møte en flerdobling av folkemengden deler av sommeren. Innbyggerne og politikerne mister tilliten til at politiet vil være til stede når situasjoner oppstår.

Hvordan vil regjeringen sikre innbyggerne hjelp i akutte situasjoner, når bemanningen stadig reduseres på grunn av manglende ressurser?»

Statsråd Knut Storberget [12:04:19]: Det er ikke riktig at Agder politidistrikt er uten ressurser. Jeg har gått inn og sett på tallene, og de viser at det i 2005 ble bevilget 314 mill. kr til Agder politidistrikt. I år har man fått et disponeringsskriv hvor man kan få lov til å bruke 426 mill. kr. Det har i den perioden vært en vekst på 56,3 pst. Det er ikke manglende ressurser. Det er ganske mye ressurser som er stilt til disposisjon for Agder politidistrikt. Bare i løpet av det siste året har bevilgningen økt med 15 mill. kr. Man har altså 15 mill. kr mer å bruke i år enn i fjor. Det er en vekst på 3,7 pst.

Så er det slik at ethvert politidistrikt må holde seg innenfor disse økende rammene. Hvis man bruker mer enn det man hadde til disposisjon i fjor, må det tas inn i år. Jeg antar at det er noe av grunnen til at man nå prøver å ta inn noe i Agder-fylkene.

Så vil jeg også vise til at det ofte blir en debatt om antall politifolk og hvor mye penger man får, når vi diskuterer politiets kraft. Men jeg har lyst til å gi honnør til Agder politidistrikt, for jeg vet at det er et distrikt som leverer godt og skaper mye trygghet. Så det skal ikke skapes et bilde av at her er det ikke politifolk som gjør jobben sin. Dette er et politidistrikt som etter mitt skjønn leverer godt. Bare siden 2008 har man fått en reduksjon i saksbe-

handlingstida i politidistriktet, og den ligger godt an, på 107 dager. Man har en oppklaringsprosent som ligger på 40,6, som er høyere enn i mange andre politidistrikter, og faktisk over målsettingen. Så det ser ikke mørkt ut.

Vi håper også at framtidens budsjetter vil møte Agders behov, sammenholdt med at regjeringa har valgt å legge sin hovedsatsing på at vi utdanner flere politifolk. Én ting er å ha penger i hånden, en annen ting er at disse pengene bør gå til å ansette nye politifolk. Da var det nødvendig med et regjeringsskifte i 2005. For vi har tredoblet politihøgskoleopptaket, i motsetning til hva Høyre gjorde da de satt i regjering. Således har vi i denne perioden utdannet over 1 600 flere politifolk enn det man gjorde i forrige regjeringstid. Når alt kommer til alt, er det det som er viktig hvis man ønsker seg flere politifolk, også til Agder.

Svein Harberg (H) [12:06:51]: Jeg takker statsråden for svaret, som for så vidt ikke var overraskende. Det vises til hva som er gjort, og det er jo flott. Men det er fortsatt en realitet at politimesteren i Agder sier at hun må redusere bemanningen fordi hun ikke har penger nok til å drive videre. Da kan det jo være at de gode resultatene endrer seg. 27 tjenestesteder skal bli til 11. Staben skal reduseres fra 592 til 550.

Ordføreren i Vegårshei fra Arbeiderpartiet sier etter et møte med politiet i forrige uke at hun fortsatt er bekymret. Ordføreren fra Rødt i Risør sier han ikke er det minste beroliget, og ordføreren i Tvedestrand, som selv er i politiet, uttrykker at nå har vi et tillitsproblem når det gjelder måten politiet drives på. Er det dette som understreker statsrådens mening, eller ser han at her er det et varsku som en må ta på alvor?

Statsråd Knut Storberget [12:07:50]: Det ligger i bunnen at vi utdanner langt flere politifolk enn det Høyre gjorde da de var i regjering. Vi bevilger betydelig mer penger, 56 pst. mer til Agder, enn det man gjorde da Høyre satt i regjering. Det er viktige elementer i en politisatsing. Alle i politiet er opptatt av at vi skal bevilge mer penger og utdanne flere.

Så er det slik at hvis man i Agder foreslår å redusere antall tjenestesteder, som det er sagt, er det en diskusjon vi nettopp må ta i tider da budsjettene øker. Jeg holdt på å bruke et gammelt Høyre-slagord om å anvende pengene på best mulig måte. Det er ikke sikkert at det er slik at den strukturen i lensmannsetaten som ble bygd opp på 1800-tallet, er den strukturen vi bør beholde nå for å møte den type kriminalitet vi står overfor.

Jeg er opptatt av at politidistriktene skal klare å bruke pengene mest mulig effektivt, uansett hvor mye det er. De vil gjøre det i samråd med lokale myndigheter, som man har gjort mange andre steder i landet hvor man faktisk har fått flere patruljer ut for å drive trygghetsarbeid, når man faktisk har tatt noen grep opp mot hvordan strukturen er. Men det er best å gjøre det i enighet med ordførerne.

Svein Harberg (H) [12:08:58]: Kappløpet om hvem som har gjort mest historisk, er for så vidt uinteressant, for

her er det snakk om tryggheten nå og framover. La meg ta et eksempel.

Jeg nevner i spørsmålet sommeren, når befolkningen opptil tredobles på Sørlandet. Det samme gjelder vinterstedene. Jeg er så heldig å ha et kryppinn på fjellet, det er riktignok i Telemark, i Tokke kommune. I forbindelse med vinterferien var det en som fyllekjorte på snøscooter og holdt på å kjøre ned barna mine og flere andre, og vi ringte selvfølgelig politiet. Politiet satt i Skien, for der også har de redusert tjenestesteder. Det er minimum en og en halv times utrykning for å komme til Hallbjønnsekken, der vi har hytte. Vi var i grunnen enig med politiet i at det var bortkastet å rykke ut. Det er selvfølgelig både kostnadsbesparende og effektivt, men det skaper ikke trygghet for innbyggerne. Den situasjonen er det en nå frykter i Agder, når avstanden til tjenestestedene blir betydelig lengre, ved at antallet reduseres fra 27 til elleve.

Synes statsråden det er ok med halvannen times utrykningstid?

Statsråd Knut Storberget [12:10:01]: Det er en grunnleggende misforståelse representanten her legger til grunn, for det er altså ikke tjenestestedet som rykker ut når man legger ned et kontor. Det er rimelig værfast – kaffe-trakteren, kopimaskinen osv. blir stående. Det som er resultatet der hvor man har foretatt omlegginger i struktur, er at man får flere politifolk ut og bruker administrative ressurser på å ha folk i bilene. Det gjør responstiden kortere – jeg ser representanten riste på hodet, men det er vår erfaring.

Follo politidistrikt er et godt eksempel på det. Der reduserte man antallet tjenestesteder fra 16 til to og fikk en ekstra patrulje kjørende rundt døgnet rundt. Det er klart at det bidrar til at responstiden går ned. Jeg er glad for at responstiden i norsk politi i snitt faktisk er på mellom åtte og ti minutter, og jeg tror at vi skal kunne klare å gjøre den enda bedre – hvis vi klarer å anvende ressursene på en best mulig måte og sørge for at ressursene blir satt inn i politikraft ute. Da er det ikke sikkert at det er ensbetydende med å bygge opp kontorer.

Spørsmål 9

Dagrun Eriksen (KrF) [12:11:20]: «I regjeringens høringsforslag til ny lov om studentsamskipnader foreslås det at departementet skal kunne avsette samskipnadens styre når det mener at styret bringer studentsamskipnadens virksomhet i fare. Departementet gis også mulighet til å utnevne et nytt styre. Brukerstyring er et historisk og grunnleggende prinsipp hos samskipnadene. Et styre som blir valgt av studenter, bør avsettes av studenter.

Vil statsråden legge til side dette demokratiske prinsippet og frata studentene makten til å velge sine ledere?»

Statsråd Tora Aasland [12:11:56]: God og likeverdig studentvelferd er viktig for at alle skal ha en reell lik rett til høyere utdanning. Gjennom et godt velferdssystem kan vi sikre muligheten for at alle kan gjenn-

nomføre høyere utdanning uavhengig av økonomisk bakgrunn.

Kunnskapsdepartementet har som lovforvalter og tilskuddsyter et overordnet ansvar for studentvelferden innenfor høyere utdanning. Gjennom universitets- og høyskoleloven har utdanningsinstitusjonene et ansvar for studentenes læringsmiljø, og studentsamskipnadene har ansvar for den operative studentvelferden.

Målet er at vi skal ha et system som sikrer en sunn økonomisk drift av velferdstjenestene, og som gjør at studentvelferden er likeverdig og til stede i hele landet, og at studentene skal ha en vesentlig innflytelse over dette.

Det er fortsatt studentsamskipnaden som skal gi studentvelferd til studentene, og jeg ønsker ikke å endre på det gode grunnprinsippet som handler om brukerstyring i modellen «studentsamskipnad».

For å svare konkret på representanten Dagrun Eriksens spørsmål vil jeg for det første gjøre oppmerksom på at styret i studentsamskipnaden består av medlemmer valgt av studentene, av utdanningsinstitusjonene og av de ansatte – ikke bare av studentene.

Til tross for studentsamskipnadenes viktige samfunnsoppdrag og de store summene de forvalter i tilskudd fra staten, har vi i dag et regelverk som ikke i tilstrekkelig grad sikrer studentvelferden når samskipnadene kommer i alvorlige økonomiske problemer, og vi har dessverre sett noen eksempler på det.

Det som foreslås i høringsutkastet – og jeg vil understreke at dette ennå ikke er endelig vedtatt, men det er et høringsutkast – er at departementet kan avsette styret hvis, og bare hvis, dialogen mellom studentsamskipnaden og departementet ikke fører fram. Dette vil være snakk om helt spesielle tilfeller hvor studentvelferden for dagens og morgendagens studenter settes i fare.

Jeg understreker at Kunnskapsdepartementet ikke ser for seg at dette virkemidlet vil anvendes annet enn i helt ekstreme tilfeller, altså at det skal være et sikkerhetsnett i siste instans.

Dersom styret skulle bli avsatt, vil departementet opprette et interimsstyre som overtar dette ansvaret midlertidig, inntil et nytt styre er valgt – dersom dette nå blir vedtatt. Et nytt styre velges etter de reglene som går fram av dagens studentsamskipnadslovgivning. Det vil si at det velges medlemmer fra utdanningsinstitusjonen, blant de ansatte i samskipnaden og blant studentene. Studentene kan fortsatt velge å ha styreledervervet og å ha flertall i styret.

Det er derfor ikke snakk om å legge til side demokratiske prinsipper eller frata studentene makten, men å sikre at et framtidig studentvelferdstilbud kan opprettholdes ved alle våre universiteter og høyskoler. Nettopp fordi studentsamskipnadene spiller en så viktig rolle i norsk høyere utdanning, må vi ha en beredskap når det utilsiktede og uheldige inntreffer.

Vi er alle tjent med en robust studentvelferd, og vi er alle tjent med at det gode grunnprinsippet som er nedfelt i samskipnadsmodellen, består.

Dagrun Eriksen (KrF) [12:14:58]: Det høres ut som et veldig greit svar og et veldig trygt svar, og så kan vi passe på at alt går bra.

Men det er jo ikke tvil om at dette bryter med et grunnleggende prinsipp, nemlig at det er de som velger sine representanter, som også skal ha rett til å avsette dem. For meg ser det ut som om regjeringen gjennom dette vil legge bånd på viktige organisasjoner som til tider kan ha en brytende opposisjonell stemme. Et annet forslag som ligger i det samme høringsutkastet, er å innføre et kvalifisert flertall på to tredjedeler. Det vil også være å avskaffe et av de historisk viktige prinsippene i samskipnadene, nemlig brukerstyring.

Statssekretær Kyrre Lekve har uttalt at dette forslaget ikke er rettet mot studentene alene, men mot styret som helhet. Men for meg ser det ut til at forslaget er rettet nettopp mot studentene. Så mitt spørsmål til statsråden blir: Vil ikke et krav om kvalifisert flertall på to tredjedeler avskaffe studentflertallet i styret og dermed også prinsippet om brukerstyring?

Statsråd Tora Aasland [12:16:07]: Jeg vil understreke at dette er et utkast som er på høring, og det er på høring med de forslagene fordi vi har sett eksempler på at det går rent for galt med enkelte samskipnader som økonomisk har disponert seg på en slik måte at det ikke kommer studentvelferden til gode. Siden lovgivningen her, som er fra 1939, er noe mangelfull når det gjelder å sikre studentene og studentvelferden – at ikke pengene blir brukt til helt andre ting – er det nødvendig å ha noen sikkerhetsmekanismer. En av dem er det forslaget om departementet, som har det aller øverste ansvaret uansett, kan avsette styret og gjeninnsette det på den måten jeg har nevnt.

Det andre som har vakt diskusjon, er det som representanten nå tar opp, nemlig at det i noen saker – slett ikke i alle – skal være et kvalifisert flertall. De sakene som man foreslår at det kan trenges et kvalifisert flertall i, gjelder låneopptak, investering i nye studentboliger, oppstart av ny virksomhet eller utvidelse av eksisterende. Vi mener altså ikke at alle saker som skal styrebehandles, skal ha et slikt flertall.

Dagrun Eriksen (KrF) [12:17:14]: Jeg tror grunnen til at dette vekker så mye opprør og oppsikt ute i studentorganisasjonene, er at man nå, både ved at man ønsker å innføre kvalifisert flertall, og at departementet nå skal forbeholde seg retten til å sparke dem som ikke gjør jobben sin godt nok, bryter med noen grunnleggende prinsipper. Det er et godt, sunt og demokratisk prinsipp at det er de som velger, som også har ansvaret for å avsette dem som ikke gjør jobben sin. De andre tingene som foreslås i høringssvaret, er jo fornuftige, nemlig å stille opp med opplæringsansvar for dem som blir valgt.

Regnskapsloven – alt det som handler om økonomisk mislighold – er det andre mekanismer i samfunnet som kan ta vare på. Men det som jeg tror er det viktigste man nå kunne ha bidratt med, er jo at når studentene sitter med et flertall i styret, vil de også måtte sitte med ansvaret for at dette gjøres på en skikkelig og or-

dentlig måte, bli utnevnt av sine egne og avsatt av sine egne.

Jeg håper at statsråden kan ta med seg alle disse innspillene når hun skal konkludere i saken.

Statsråd Tora Aasland [12:18:27]: Jeg tror det ville vært en fordel om man i de mange samtaler vi har med studentene om dette, klarte å komme fram til gode løsninger på hvordan man kan sikre seg mot økonomisk mislighold, når konstruksjonen er som den er i dag.

Dette er et forsøk på å finne en løsning som ikke bryter med grunnprinsippet om studentenes fundamentale rett i det styret, og at det er bygget på studentene som viktige brukerrepresentanter. Men samtidig er altså lovgivningen her såpass gammelmodig – for å si det sånn – at den ikke er sikret for å møte den type utfordringer som vi har sett, og som vi har store problemer med dersom det verste skulle skje, at man kommer i en økonomisk misere. Det er det vi er opptatt av. Vi er opptatt av å sikre studentene, ikke bare som brukere, men også som mottakere av velferdens og samskipnadens tjenester. Det er det vi er opptatt av, og vi tar gjerne imot gode forslag til hvordan vi skal sikre dette.

For øvrig kan jeg forsikre om at vi har en god dialog. Selv om det er uenighet og diskusjon, har vi en god dialog med studentorganisasjonene om disse spørsmålene.

Spørsmål 10

Gunnar Gundersen (H) [12:19:48]: Mitt spørsmål går til landbruks- og matministeren:

«Siden 2004 har vi sett en forvaltning av rovvilt som ikke har forholdt seg til noen av forutsetningene Stortinget la til grunn for forliket. Politisk har ingen statsråd informert Stortinget om dette. Resultatet er at alle andre interesser enn rovvilt fortrenses i bl.a. Østre Hedmark. Nå øker også presset på resten av fylket, og Mattilsynet har meldt seg på med å varsle beitenekt dersom ikke tapsprosentene går ned – til sammen en meget effektiv fortrenningspolitikk.

Hvordan kunne statsråden la dette skje?»

Statsråd Lars Peder Brekk [12:20:26]: Mange dyr dør på beite av ulike årsaker, og det er viktig å se på tiltak for å redusere lidelsen for dyr. Årsaken til tapene er mange, men rovvilt står for en stor andel av tapene. Sykdom, skader og andre årsaker er med på å gjøre tapene så høye som de er for tiden. Det er positivt at Mattilsynet har oppmerksomhet på dyrevelferd for dyr på beite. Jeg vil imidlertid understreke at Mattilsynet ikke har gjort noe vedtak om beitenekt i beitesesongen 2012. Jeg mener likevel, slik jeg har sagt i denne salen tidligere, at det var uklokt av Mattilsynet å rasle med det sterkeste virkemiddelet vi har, før det er gjort en grundig vurdering i de enkelte konkrete sakene.

Rovviltforvaltningen er basert på rovviltforliket i 2004, som også Høyre stilte seg bak. Målsettingen er todelt. Det skal legges til rette for bestander av rovvilt og for levedykt-

tig beitenæring. Dagens situasjon er at vi har oppfylt – ja, i mange tilfeller overoppfylt – målsettingene om å bygge opp rovdyrstammene. I mange områder er det flere rovdyr enn det bestandsmålene tilsier. Men på det andre området, å sikre en levedyktig beitenæring, er vi ikke i mål. Tap av beitedyr viser at konfliktnivået fortsatt er for høyt. I 2010 ble det erstattet 2 000 flere sauer og 9 000 flere rein enn i 2004. Det er etter min mening en alvorlig situasjon.

På bakgrunn av at konflikten har vært vedvarende over en årrekke før regjeringen tiltrådte i 2005, ble det både i Soria Moria I og II nedfelt tiltak med sikte på å redusere konflikten. Men tapene er ikke redusert, og det er ingen grunn til å være tilfreds med situasjonen.

Gaupe og jerv står til sammen for 65–70 pst. av erstattet sau og enda mer for rein. Kvoter på gaupe og lisen-ser på jerv har økt de siste årene. Likevel viser bestands-utviklingen at det bør tas ut større andel av bestanden for å komme ned på bestandsmålet. Forutsigbarhet er avgjørende for at vi skal kunne bruke utmarka til verdifull mat-produksjon, og da må bestandene ned til de bestandsmålene som rovdyrforliket bygger på. Målretting av uttak til viktige beiteområder vil ha stor tapsreduserende effekt.

Dette skal skje samtidig med en rekke andre tiltak. Med midler over jordbruksavtalen arbeides det kontinuerlig med å forbedre beitebruken gjennom å stimulere til hensiktsmessig organisering og samarbeid mellom dyreeiere. Det pågår et nasjonalt beiteprosjekt med målsetting om et bedre sauehold og mindre tap på beite.

Regjeringen har økt avsetningen til forebyggende tiltak fra 32 mill. kr i 2005 til 80 mill. kr i 2009 og til 68 mill. kr i 2011. Det gir berørte dyreeiere større mulighet til å søke om støtte til tiltak for å forebygge rovviltskader.

Regjeringen videreførte erstatningsordningen som sikrer den enkelte dyreeier erstatning for dokumenterte og sannsynlige rovvilttap. På bakgrunn av stort sprik mellom dyreeiers og forvaltningens oppfatning av faktisk tap på grunn av rovvilt arbeider nå et ekspertutvalg med forbedringer av erstatningsordningen for husdyr. Dette ble også nedfelt i Soria Moria. Utvalget som arbeider med dette, skal avgi rapport i juni.

Statens naturoppsyn er styrket og har større kapasitet på skadefellingsoppdrag og opplæring av lokale fellingslag. Antall skadefellingstillatelser har økt fra 68 i 2005 til 192 i 2010, og faktiske fellinger var økt fra 24 til 93. Regjeringen legger også opp til at deltakere i kommunale fellingslag skal få kompensasjon fra første dag.

Dyreeiere som får pålegg fra Mattilsynet om midlertidig nedsanking av sau fra beite, har rett til kompensasjon for de kostnadene dette eventuelt medfører.

Med oppretting av Rovdata i 2010 er det lagt opp til økt lokal medvirkning i bestandsregistreringen. Dette vil øke kvaliteten av og tilliten til offisielle bestandsestimater.

Regjeringen har gjennom dette tatt en rekke grep for å sikre økt forutsigbarhet og fortsatt levedyktig næringsdrift, basert på landbrukets ressurser i områder med rovvilt.

Nå er situasjonen slik at Stortinget har ansvaret og skal sikre et bredt politisk forankret forlik om ulv og bjørn. Det er viktig at denne muligheten til å legge på plass veien videre i den norske rovdyrpolitikken blir tatt i Stortinget.

Jeg forventer da at vi får et godt resultat av denne behandlingen – ikke minst fordi mange i landbruket investerer et helt livsverk når de velger å gå inn i matproduksjonen. De fortjener en langsiktig og forutsigbar rovdyrpolitikk som står seg over tid, og er forankret i bredden av norsk politikk.

Gunnar Gundersen (H) [12:24:46]: Det var et langt svar, men med respekt å melde, det var jo ikke svar på spørsmålet.

Dette er knyttet til Østre Hedmark, og statsråden vet like godt som meg at der er det meste fortrenget. Man har ikke beiterett igjen. Ikke bare det, staten har faktisk tapt to rettsaker med utgangspunkt i beitenekt. Statsråden var på samme seminar som meg i forrige uke, der en av de beste advokatene på dette i landet sa at rovviltforvaltningen er på tur inn i rettsalen, fordi det er en helt annen oppfatning i forvaltningen av hva norsk lovverk sier, enn det er i rettsapparatet.

Det er meget alvorlig, så jeg var ute etter å høre: Hva har statsråden gjort helt konkret for å stoppe en forvaltning som åpenbart ikke skjønner hva lovverket faktisk sier? Vi har som sagt som bakgrunn her at staten har tapt to rettsaker, med utgangspunkt nettopp i bruk av beitenekt.

Statsråd Lars Peder Brekk [12:25:49]: Det som er viktig, er vel å understreke at det er to departementer som har ansvaret for ulike elementer i denne sammensatte problemstillingen. Rovviltforvaltningen er det jo Miljøverndepartementets ansvar å svare for.

Når det gjelder Mattilsynet, som er mitt ansvar å svare for, vil jeg bare understreke at det er klinkende klart at Mattilsynet er satt til å forvalte dyrevelferdshensyn. Mattilsynet har også i stor grad stor uavhengighet i utøvelsen av den tilsynsfunksjonen. Jeg sa på denne konferansen som vi begge var til stede på, at jeg forutsetter at Mattilsynet forholder seg til gjeldende lovgivning og til de føringer rettspraksis gir, når de skal velge virkemidler.

Beiterestriksjoner er svært inngripende tiltak, som bare skal nyttes når andre mindre inngripende tiltak ikke fører fram. Det er understreket overfor Mattilsynet, og det er selvsagt slik at det skal følges opp.

Gunnar Gundersen (H) [12:26:50]: Jeg er på tur til bake til at det er en meget effektiv fortrenningspolitikk. Vi har en forvaltning som bare lar rovviltproblematikken eksplodere, og et mattilsyn som kommer etterpå og bruker beitenekt. Jeg vil vite: Hva har statsråden gjort helt konkret? Har han sendt en skriftlig instruks til Mattilsynet om at de faktisk må forholde seg til det som er kjennelser i norsk lov?

Jeg er enig i at dyrevelferd og alt det er viktig, men det er også beiteretten og respekt for den enkeltes rettigheter her. Det er noe av det spørsmålet la opp til: Hvorfor har man ikke informert Stortinget om at det er slike konflikter der ute? Det har ikke kommet noen informasjon til Stortinget som tilsier at det er så sterke rettsprinsipper som står mot hverandre i denne konflikten. Så jeg vil vite: Har statsråden sendt en skriftlig instruks til Mattilsynet om at

det å true med beitenekt faktisk er noe som norsk lov har sagt nei til to ganger, gjennom nylig avsaatte dommer?

Statsråd Lars Peder Brekk [12:27:55]: For det første er de problemstillingene som her tas opp, diskutert og omtalt i mange ulike sammenhenger i Stortinget tidligere.

Når det gjelder mitt forhold til Mattilsynet og den styringsinstruks de får fra departementet, er det slik at de er gjort fullstendig klar over denne situasjonen og den rettspraksisen som er på området – både gjennom skriftlige og muntlige instruksjoner.

Spørsmål 11

Per Roar Bredvold (FrP) [12:28:39]: Jeg ønsker å stille følgende spørsmål til landbruks- og matministeren:

«Cirka 40 pst. av vårt jordbruksareal leies ut til bønder med behov for mer jord, noe som fungerer tilfredsstillende. Et rundskriv sier at det nå er mulig med fremleie av denne jorden.

Vil ikke dette påvirke eiers råderett over sitt areal?»

Statsråd Lars Peder Brekk [12:29:03]: OECD har påpekt at matproduksjonen må økes med 50 pst. innen 2030 for å fø en voksende befolkning. Et langsiktig og solidarisk perspektiv tilsier derfor at virkemidler som kan bidra til produksjon av mat, må styrkes. Jordbruket er en langsiktig næring og har derfor behov for en tilsvarende langsiktig politikk. Eierne har et stort og viktig ansvar for å forvalte matproduserende arealer. Driveplikten er en aktivitetsplikt og et viktig virkemiddel for å sikre produksjon av mat og for at produksjonsegenskapene kan opprettholdes. Sommeren 2009 vedtok Stortinget endringer knyttet til bestemmelsene om driveplikt. Driveplikten for eieren ble gjort varig. I tillegg ble det bestemt at jorda må leies bort på kontrakter av minst ti års varighet dersom eieren ikke skal drive jorda selv. Kravet om ti års leieavtaler imøtekommer nettopp behovet for langsiktighet. Det gir leietaker et sikrere grunnlag for drift og fremmer dermed også et mer aktivt jordbruk.

Departementet har i rundskriv M-3/2009, og senere i rundskriv M-3/2011, orientert om de nye bestemmelsene om driveplikt og behandlingen av disse sakene. Blant annet for å få til mer fleksible ordninger når det drives med produksjoner som krever vekstskifte, har departementet i det siste rundskrivet bl.a. understreket at det av loven ikke framgår noe forbud mot at avtalen om bortleie av jordbruksarealet kan åpne for framleie. Dersom avtalen tillater det, kan derfor leietaker framleie arealet for kortere tid enn ti år så sant jorda blir drevet på en forsvarlig måte.

Jeg kan ikke se at leietakers mulighet for framleie her vil påvirke eiers råderett over sitt areal. Selv om loven ikke er til hinder for framleie, er det likevel slik at det er opp til eieren om han vil inngå avtaler som åpner for at leietaker kan leie bort arealet videre.

Vi har de siste tiårene hatt relativt stor økning i leiejordarealet i Norge. Jeg mener at behovet for å styrke aktive brukere gjennom mulighetene som ligger i å leie til-

leggsjord, også vil være et viktig element i årene framover. Dette skaper fleksibilitet i landbruket, og kan også være fordelaktig med tanke på en god utnyttelse av driftsapparatet. Samtidig er det et mål at den som driver jorda, i størst mulig grad skal eie den. Jeg er innforstått med at endringer som er gjort når det gjelder drivepliktsbestemmelsene, ikke vil løse leiejordsproblematikken. For å kunne skape en økt harmonisering mellom eiendomsstruktur og bruksstruktur sendte jeg derfor sist sommer ut brev til kommunene om praktiseringen av delingsforbudet i jordloven. Jeg er innstilt på å se ytterligere på denne problemstillingen med tanke på å finne en bedre balanse mellom eid areal og leiejord.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:31:36]: Det var et langt svar, og jeg må nok lese det etterpå for å skjønne alt som statsråden sa.

Men spørsmålet mitt var: Vil ikke dette påvirke eiers råderett over sitt areal? Det fikk jeg kanskje svar på i en setning. Det jeg tenker på, er at det er bra at de som ikke har mulighet til å bruke sin egen jord, leier den ut. Men det som en kan sette spørsmålsteget ved, er at den leies ut igjen til en ny leietaker, og kanskje enda en ny leietaker. Da er mye av den råderetten som den opprinnelige eieren har, borte, og i hvert fall svekket i stor grad. Så det er det jeg er litt skeptisk til.

Jeg har fått en del telefoner om lovligheten ved at den som leier jord, har rett til å leie den ut. Dette handler om bl.a. gjødselplaner, og dette handler om økonomi. Det sier ingenting om at den som leier jorda ut igjen på framleie, kan være litt mer lempelig når det gjelder gjødselplaner, bruken av jorda eller hva man får i leie av den, så det kan jo nesten bli butikk av å leie jord og så leie den ut igjen. Det tror jeg verken statsråden eller jeg eller noen andre har lyst til. Så jeg vil vite litt mer om råderetten.

Statsråd Lars Peder Brekk [12:32:47]: Enkelt og greit er det slik at eier må godkjenne videreutleie i sin leieavtale dersom det skal aksepteres. Det er det prinsippet som ligger i bunnen, og som gir eieren den nødvendige råderett over sitt areal.

Per Roar Bredvold (FrP) [12:33:05]: Ja, det er greit at en skriver under kontrakten, men i den kontrakten står det ikke hvem framleieren er. Det burde være slik at den personen eller det firmaet må godkjennes av den som opprinnelig eier jorda. Det er det jeg savner. De som har tatt kontakt med meg, savner at de mister retten til å bestemme hvem som skal framleie, for en framleie kan gå i flere ledd, og den kan i hvert fall gå over ti år.

Statsråd Lars Peder Brekk [12:33:36]: Det er riktig at vi anbefaler ti års avtaler. Det er kravet i drivepliktsbestemmelsene. Det er også slik at det åpnes for framleie dersom en har behov for det, f.eks. i vekstskifteproduksjoner som grønnsakproduksjon.

Så er det slik at en eventuell – og jeg understreker eventuell – framleie må være godkjent av den som eier arealet, og som har den opprinnelige leieavtalen. Da er nok

det beste svaret at det må utformes gode avtaler som sikrer det ansvaret og de rettighetene eieren har til å disponere over sitt areal, og dermed også godkjenner eventuelle framleietakere.

Spørsmål 12

Robert Eriksson (FrP) [12:34:29]: Mitt spørsmål til arbeidsministeren er som følger:

«Kvinner som er født før 1954, og har hatt omsorgsansvar for egne barn, får i dag ikke rett til pensjonsopptjening basert på omsorgspoeng med mindre de har opptjent rettigheter til AFP i privat sektor. En kvinne med omsorgsansvar for tre barn i til sammen 15 år vil tape tre pensjonspoeng for disse årene. Hadde vedkommende vært født etter 1954, ville hun fått opptjent pensjonspoeng basert på omsorgsansvaret.

Vil statsråden ta initiativ til å endre regelverket og sørge for likebehandling?»

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:35:06]: Stortingsrepresentant Robert Eriksson har tatt opp et spørsmål knyttet til ulike regler for omsorgsopptjening i dagens og ny alderspensjon.

I dagens alderspensjon er pensjonen fullt opptjent etter 40 år, og blir beregnet på grunnlag av de 20 beste årene. Det er liten sammenheng mellom inntekt gjennom yrkeskarrieren og pensjon, og man får ingen pensjonsmessig uttelling av å stå i arbeid over 40 år. I dagens alderspensjon gis opptjening for omsorgsarbeid i år fra og med 1992.

Gjennom to brede pensjonsforlik har vi fått innført en ny alderspensjon i folketrygden der alle årene med arbeidsinntekt teller med. Det sikrer at personer med lik inntekt over yrkeskarrieren får lik pensjon, og det gir gode arbeidsincentiver fordi det alltid vil lønne seg å jobbe. Når alle år teller like mye, vil perioder helt eller delvis utenfor arbeidslivet ha større konsekvenser enn tidligere. Dette er bakgrunnen for at man får opptjening for omsorg også for kalenderår før 1992 i den nye alderspensjonen i folketrygden. Dette er spesielt viktig for de kvinnene som nå helt eller delvis er blitt omfattet av den nye alderspensjonen, men som tidligere har innrettet seg etter en besteårsregel.

Dagens og ny alderspensjon består av ulike komponenter og har ulike regler for opptjening av alderspensjon, herunder omsorgsopptjening. Som kjent får personer født før 1954 fullt ut dagens pensjon, personer født fra 1963 får fullt ut ny pensjon, mens personer født 1954–1962 får pensjon delvis fra begge modeller.

Ny AFP i privat sektor gjelder fullt ut for personer født i 1948 eller senere, og beregnes på grunnlag av alle år med inntekt som i ny alderspensjon. I dette påslaget gis det derfor også opptjening for omsorgsår før 1992.

Begrunnelsen for omsorgsopptjening før 1992 er overgangen til alleårsopptjening. Siden alle som får en slik pensjon, blir behandlet likt, ser jeg ikke grunn til å endre regelverket, og jeg viser også til det brede pensjonsforliket.

Robert Eriksson (FrP) [12:37:10]: Jeg takker statsråden for svaret.

La oss ta utgangspunkt i to kvinner som er født i 1953. Den ene kvinnen har jobbet i en bedrift med tariffavtale og rett til privat AFP, og den andre kvinnen, med like mange unger, har vært hjemme like lenge, har et tilsvarende yrke med tilsvarende inntekt og jobber i en tilsvarende bedrift, som ikke har AFP. Det som skjer, er at kvinnen med AFP, selv om hun er født i 1953, vil få omsorgspoengopptjeningen lagt til grunn i forhold til den opptjeningen hun får i det livsvarige AFP-tillegget sitt, mens kvinner som ikke har AFP, ikke får det. Det betyr at med det nye systemet får de med AFP en ekstra pensjonsopptjening på 0,314, der en tredjedel er subsidiert av staten.

Skjønner statsråden at enkelte kvinner som har vært hjemme med ungene sine, føler det som sterkt urettferdig at noen får subsidiert litt ekstra pensjonsopptjening, mens andre ikke får det?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:38:23]: Jeg forstår spørsmålet egentlig som en diskusjon om AFP, og jeg svarer nå basert på omsorgsopptjening.

Poenget med denne ordningen er: De kvinnene som baserte sin framtidige pensjon på besteårsregelen, og som derfor presumptivt ville fått en høyere pensjon, eller ikke samme effekten av at de ikke var i jobb noen år på grunn av omsorgsoppgaver, har ikke fått en tilbakevirkende omsorgskompensasjon, mens de kvinnene som nå får pensjon basert på alle år, er kvinner som får pensjon etter den nye folketrygden, og kvinner som får pensjon etter livslang AFP. De får et sånt påslag basert på at de ellers ville kunne komme dårligere ut enn forventet.

Men det er ikke noen forskjellsbehandling innenfor dette systemet, for den pensjonen de får, består av folketrygden i bunnen, hvor de da ikke ville fått et sånt påslag, for da er det besteårsregelen som gjelder, og så får de påslaget i forhold til ny AFP.

Robert Eriksson (FrP) [12:39:37]: Jeg takker igjen for svaret.

Jeg er ikke enig med statsråden i at det ikke eksisterer noen forskjellsbehandling. Man kan alltså diskutere om det eksisterer en forskjellsbehandling basert på opptjeningen i folketrygden. Det gjør det nok ikke. Men med det nye systemet for hvordan AFP beregnes, der en tredjedel finansieres av staten, og der man får en ekstra pensjonsopptjening for alle årene før man blir 62 år, oppleves det som en forskjellsbehandling og en klar forskjellsbehandling ved at enkelte får tilbakeført opptjeningen med tilbakeskriving i tid, mens andre ikke får noen ting av det. Det er det som er mitt hovedanliggende, for det er en erkjennelse her av at den nye modellen gir dårligere opptjening enn den gamle. De med AFP skal kompenseres, mens andre arbeidere ikke skal det. Så betyr det at Arbeiderpartiet skiller mellom borgerne, og at man har to typer velferdsborgere i denne staten?

Statsråd Hanne Inger Bjurstrøm [12:40:44]: Her har man gjennom et bredt pensjonsforlik blitt enige om en inn-

retning på AFP. Og man har også laget et system i privat sektor hvor man legger AFP utover hele pensjonsløpet. Fordi det er en pensjon som ikke baserer seg på besteårsregelen, men en pensjon som er basert på hele inndekningen, har man, i tråd med det man har gjort i hele dette systemet, sagt at da får man en slik omsorgskompensasjon, da dette er en dårligere ordning enn det å basere seg på besteårsregelen. Hvem som vil komme ut med den beste pensjonen her, er et helt åpent spørsmål. Jeg er ikke enig i at de som gjennomgående får sin pensjon fra folketrygden basert på besteårsregelen, presumptivt vil komme noe dårligere ut i pensjon enn de som får den basert på et system med den nye ordningen. For det er nettopp det vi skal kompensere for, at omsorgsårene dine betyr så mye mer for din helhetlige pensjon. Jeg oppfatter at dette er en diskusjon om hvordan AFP skal innrettes, og det har også Stortinget i brede forlik vært enige om hvordan vi skal gjøre.

Spørsmål 13

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:42:12]: «Ifølge oppslag i Europower nr. 11/2010 vil EU innenfor sine 20-20-20-rammer satse mindre på gass og mer på kull- og atomkraft, hvor energiressursene er å oppdrive innenfor EUs grenser. Dette kan ha stor betydning for norsk gasseksport.

Hva gjør regjeringen for å opprettholde EUs interesse for norsk gass i deres energisystem?»

Statsråd Ola Borten Moe [12:42:38]: Som representanten Solvik-Olsen påpeker, er det europeiske gassmarkedet av stor betydning for Norge. Vi eksporterte i 2010 102 milliarder m³ naturgass, hvorav mesteparten til Europa hvor Norge dekker nærmere 20 pst. av det totale gassforbruket. Vi er sett på som en sikker og stabil leverandør til det europeiske energimarkedet. Den posisjonen skal vi beholde.

Det er ikke myndighetenes rolle å være en kommersiell aktør i markedet. Den enkelte rettighetshaver på norsk sokkel har ansvar for å avsette og markedsføre sin andel av norsk gass og olje. Statoil er på sin side ansvarlig for å avsette SDØEs andel av olje- og gassproduksjonen i henhold til fastsatt avsetningsinstruks.

Regjeringens overordnede oppgave er å sikre høy verdiskaping gjennom best mulig forvaltning av gassressursene. Dette gjør regjeringen ved å legge til rette for effektiv organisering av virksomheten på norsk sokkel. Arbeidet med å sørge for et effektivt rammeverk omfatter alle ledd i verdikjeden – fra leting, via utbygging og drift til endelig eksport av norsk gass til markedet. Åpning av nye områder, konsesjonspolitikk og behandling av søknader er viktige virkemidler i dette arbeidet. Via eierskapet i operatørselskapet Gassco har regjeringen også fokus på å sikre et velfungerende og fleksibelt transportsystem for gass fra Norge til konsumentland.

Gjennom dette viktige arbeidet med å sørge for optimale rammebetingelser for virksomheten på norsk sokkel legger regjeringen til rette for god konkurranseevne, effektiv ressursbruk og lønnsomhet i gasssektoren. Dette er fak-

torer som er med på å styrke den norske gassens stilling i Europa.

Regjeringen har videre regelmessig og god dialog med myndighetene både på EU-nivå og i de enkelte konsumentland. Dette er for å sørge for å opprettholde fokus på viktige energispørsmål. Gass er det reneste av de fossile brennstoffene og slipper ved forbrenning ut halvparten så mye CO₂ som kull. EU kan derfor redusere utslippene av klimagasser betraktelig ved å erstatte kull med gass. I tillegg har naturgass flere fordeler som en sikker og stabil back-up til fornybar energiproduksjon.

Som jeg nevnte innledningsvis, er Norge sett på som en sikker og stabil leverandør til det europeiske energimarkedet. Ved å sørge for effektive rammebetingelser for petroleumsvirksomheten og god dialog med våre motparter i EU arbeider regjeringen for å opprettholde denne posisjonen. Norsk gass skal ha en viktig rolle i europeisk energiforsyning også i framtiden.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:45:02]: Takk til statsråden for svaret. Mye av det som ble framstilt, er jo på en måte velkjent, etablert politikk. Utfordringen og usikkerheten er hva som vil skje framover. Det skal ikke jeg forvente at statsråden svarer på på stående fot, for det er komplisert både i forhold til hva en tror om «peak oil» og «peak gas», og hva en tror om skifergass, som peker i motsatt retning, nemlig at du har veldig mye. Men det er viktig for den energipolitikken som en skal føre, ikke minst for utvinning av olje og gass, fordi det sier litt om hvordan en skal forvalte ressursene. Tror han på stor knapphet på kort sikt, kan det være både ansvarlig og interessant for Norge å utvinne oljen og gassen raskt, og tror han det blir oversvømmelse av olje og gass på markedet, kan det være mer interessant å holde tilbake på ressursene. Vil statsråden ta initiativ til at det i oljemeldingen også blir en god studie av denne utfordringen som legger grunnlaget for videre norsk olje- og gasspolitikk?

Statsråd Ola Borten Moe [12:46:03]: Representanten Solvik-Olsen tar opp svært viktige problemstillinger, som er viktige for hele landet. Hvordan markedssituasjonen er for våre produkter spesielt innenfor olje og gass, er selvsagt av stor betydning ikke bare for nasjonaløkonomien, men for mye av den aktiviteten som skjer langs hele kysten vår.

Det er heller ikke meg til del å kunne spå om hvordan gassmarkedet i Europa kommer til å utvikle seg. Vi har sett de senere årene at skifergass har endret de internasjonale spillereglene, ikke minst i forhold til det som nå har skjedd i USA. Vi vet at det finnes store forekomster også i Europa. Det som trekker den andre veien, er at Norge er en stabil leverandør, nær sagt i motsetning til mye av det man opplever på andre kanter. I tillegg vet vi at EU har et stort behov for å redusere sine klimagassutslipp, og der er gass en del av løsningen. Så summa summarum er jeg optimist på vegne av norske gassleverandører og norsk rolle som viktig energileverandør til Europa.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [12:47:14]: Jeg har også en optimisme i meg, men i forhold til hvilken politikk en fører, og hvordan en dimensjonerer virkemiddelbruken, er det likevel viktig å ha en klar oppfatning av dette. Vi vil jo anta at Norge ønsker en god pris på dette i form av en høy pris, selv om den ikke skal være urimelig høy, så vi kan prise oss ut. Europa vil ha en lav pris. I tillegg handler det for Europa om å gjøre seg mindre avhengig av importert energi. Nå vet vi at det å bruke eget kull eller kjernekraft er mer interessant sånn sett enn å bruke gass, men CO₂-debatten trekker i motsatt retning.

Regjeringen har valgt å be Statkraft om ikke å investere i mer gasskraft i EU, eller egentlig noe sted. Det sender jo et signal om at vi egentlig ikke har veldig mye til overs for vår egen gass som vi selger til EU og andre steder. Synes statsråden det gir gode signaler til våre kunder i Europa at våre selskap ikke skal ta i bruk den gassen i det markedet?

Statsråd Ola Borten Moe [12:48:20]: Det henger sammen med regjeringens overordnede mål for Statkraft som går på at man skal være ledende innenfor fornybar energiproduksjon i Europa. Denne salen har tilført selskapet betydelige midler gjennom flere omganger over de siste årene for at den muligheten skal

oppfylles. Det er selvsagt en strategi jeg stiller meg bak.

Vi har som nasjon alle interesse av at det er et stabilt og godt marked for gass i Europa. Vi gjør de tingene som jeg her har referert til, for å ta vare på og bygge det markedet videre. I det representanten Solvik-Olsen tok opp, er det spesielt én ting som jeg tror vi skal bite oss merke i, og det er stikkordet «forsyningsikkerhet». Jeg tror at forsyningsikkerhet er en undervurdert del av den energipolitiske debatten i Europa, og at vi nok må tilpasse oss et bilde der det blir vektlagt enda sterkere enn i dag fra de ulike europeiske landene.

Presidenten: Da er sak nr. 2 ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:49:32]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Den gjenværende representanten i salen forlanger vel neppe ordet før møtet er slutt? – Dermed er møtet hevet.

Møtet hevet kl. 12.50.
